

MAGYAR BANYÁSZ LAP

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL VISITS MORE THAN ELEVEN HUNDRED MINING CAMPS AND MORE THAN FOURTEEN THOUSAND HOMES.

HIMLerville,

KENTUCKY.

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL HAS MORE SUBSCRIBERS THAN ANY OTHER THREE HUNGARIAN WEEKLIES IN THE UNITED STATES

PUSKAHARC, LÖVÖLDÖZÉS, DYNAMIT-MERÉNYLETEK NYUGAT KENTUCKYBAN

Valóságos csataterré vált Nyugat Kentucky sztrájk vidéke. — Inzultálják a sztrájkolókat, hogy törvénytelenül kövessenek el. — Vigyázzanak Nyugat Kentucky bányászai.

Közel tíz hónapja folyik a sztrájk Nyugat Kentuckyban és eddig a sztrájkoló bányászok mindig ügyeltek arra, hogy a sztrájk a törvény keretein belül folyjon.

Nem is követték el semmiféle törvényteleniséget, mert bíztak igazságuk diadalában és mert remélték, hogy a békés sztrájk fegyvereivel is győzelmesen megvívhatják a harcot.

Egyes társaságoknak természetesen nem tetszett az, hogy a sztrájkoló nem zavarognak és mindent elkövettek fegyveres béréncel útján, hogy a békés sztrájkolóba kössenek és így a fegyveres beavatkozást kikerülhassák.

A sztrájkolókat azonban nem álltak kötelvények és kitértek az inzultálás elől és nem adtak alkalmat a társaságoknak, hogy aztán a zavarosban megvalósíthassák céljaikat.

Annál sajnálatosabb események történtek az utóbbi időben.

Ugy látszik, a bányászok közé itt is befurakodtak olyan emberek, akik nem törődnek a bányászok érdekével és oly cselekedetek elkövetésére bírják őket, melyeket sem a szervezet, sem egyetlen tisztességes, a törvényeket tiszteltben tartó bányász sem helyeselhet.

Igy a Rogers Brothers Coal Co. bányájában. Beviere, Greenville közelében állítólag felgyújtottak egy kompánia épületét.

Mikor a sztrájkoló bányászok és kompánia gunmenjei a tűz oltására siettek és mikor már az oltáson dolgoztak, az esti órákban a két oldalt elterülő dombokról az oltást végző emberekre lövöldözni kezdtek.

A bányaboss házára is több száz lövést adtak le, azonban szerencsére sem a tűznél, sem a házban senkit sem sebesítettek meg a golyók, csak az épületeket, ablakokat zúzták össze a lövöldözéssel.

A tüzet állítólag azért csinálták, hogy annál sikeresebben inzultálják a támadást. Ugyan csak elvágják a telefon és sürgöny vezetékeket is.

A tüzet nagynehezen eloltották s azután a sztrájkoló bányászokra vetették magukat. Össze fogtak egy sereg bányászt, akiket azzal vádolnak, hogy ők csinálták a zavargást, a tüzet és a lövöldözéseket.

A Rogers bányában nemrégiben kezdtek el sztrájkolókkal dolgoztatni és odahozták a régi bányások helyére sztrájkolókat, állítólag mintegy 100 embert, akiket felvették az üzemet.

A bányászok már régebben sztrájkolnak ottan és elkezdődött a tüzet, hogy megint akad 100 munkásember, aki segít letörni a jogos kenyérharukat.

Igyekeztek lebeszéléssel hatni rájuk és kérték őket, hogy hagyják abba aljas munkájukat. Többen hajlottak is a sztrájkolók szavára és abbahagyták a munkát. Erre a társaság még jobban megharagudott a sztrájkolókra és tiltó parancsot kért a sztrájkolókat és a szervezet ellen.

Négy bányászt a büntető bíróság elé fogtak állítani "emberölési kísérlet"-tel vádolva, akik már le vannak tartóztatva, míg három más bányászt a Greenville börtönbe vittek, ez utóbbiakat azzal vádolják, hogy ők intézték azt a dinamitmerényletet, melyet William Mosby ellen követtek el.

William Mosby pár napja jött a Liberty Coal Companyhoz, több más sztrájkolóval együtt és dacára annak, hogy tudta azt, hogy a bányászok ott sztrájkolnak, mégis munkába állt. Este, mikor családja körében ült, egyszerre hatalmas dörögés hangzott fel, majd az irányító robbantó erő, leszállította a ház front oldalát és összeeszt az összes ablakokat a házban és sokat betört a szomszédos házakban is. Mosbynek és családjának az ijedségen kívül más baja nem történt.

Ugyanakkor, amikor Mosby ellen a dinamitos merényletet elkövetették, megtámadták a szomszédos Morgan bányában egy boarding házat, melyben sztrájkolók tanyáztak.

A burding ház egy kis magaslattal szemben van és este, a magaslattól kavicsokat dobáltak a ház ajtajára. Mikor aztán a házból kijöttek megnézni, hogy ki kopogtatja az ajtót, a lámpafénynél feltűnő alakokat, a magaslattól lövöldözni kezdtek. A golyók itt is célt tévesztettek és az ablakok és ajtók bezárásán kívül más kárt nem okoztak.

Itt is letartóztattak egy csomó embert a sztrájkoló bányászok közül, bár meglehet, hogy semmi részük sem volt a támadásban.

A bányászoknak nagyon kell vigyázniuk arra, hogy az ilyen törvénytelen ségek által maguk ellen ne ingereljék azokat is, akik eddig barátaiknak mutatkoztak. Semmiesetre sem szabad a bányásznak törvénytelen séget elkövetni, mert azzal egy lépéssel sem viszik előbbre az ügyüket, ha lövöldöznek, dinamitos merényleteket követnek el vagy gyújtogatnak.

Csak azt érhetik el, hogy a társaságok fegyveres béréncelnek alkalmat adnak a kegyetlen és kíméletlen fellépésre és a társaságok joggal hivatkozhatnak arra, ha ilyen esetek előfordulnak, hogy szükségük van a fegyveres erőre, mert a sztrájkolók törvénytelen ségei ellen védekezniük kell.

Háborút izen Anglia szene a mi kenyérünknek.

Anglia szénipara nagy offenzívába készül a világgazdasági versenyében. — Azt követelik, hogy az angol kormány segítse az angol szén fogyasztóit. — Az acélpárt és cementpárt akarják csatasorba állítani Amerika versenyé ellen. Beynon angol szén- és acélmagnás indítványa.

Anglia szénipara offenzívát kezdett az egész világ ellen. Természetes és előrelátható volt, hogy az angol bányászok, akik bányakirályoknak is beillenek, elsősorban is saját munkásaik ellen vonultak hadba és azon vannak, hogy hosszabb munkaidőt rendszeresítsenek a bányákban.

De munkásaikon kívül támadást intéznek az angol adófizetők zsebe ellen, hogy a munkásaiktól és az adófizetőkől összeharcolt pénz erejével aztán — leverhessék Németországot és az Egyesült Államok szén- és acélpártját.

Nem kevesebbről van most szó, mint Sir John W. Beynon Bartnak, a világhírű angol Rockefellernek az indítványáról, aki azt követeli, hogy az angol kormány mindenkinek egy megszabott pénzbeli segélyt adjon, aki angol szénét használ.

Voltak már érdekes indítványok, sőt intézkedések eddig is az angolországi széniparban.

Indítványozták már eddig is, hogy adjanak állami segélyt a bányászoknak vagy a bányák- nak és közvetett úton ezt a segélyt évtizedek óta meg is adták.

Évtizedek óta államsegélyben részesültek azok a kereskedelmi hajók, amelyek Anglia szénét elvitték a világ minden részébe olcsó fuvardíjak mellett, hogy más szén, mint angolországi, sehol ne tudjon furakodni.

Ez az intézkedés azonban nem elég ahhoz, hogy Amerika, illetve az Egyesült Államok mind erősebbé váló versenyét kibírják, s most olyan eszközöket ajánlanak, illetve olyan megoldást követelnek, amely egy csapásra támadja meg úgy Németországot, mint az Egyesült Államok szén- és acélpártját.

Hogy Sir Bart ilyen csapásra gondol, az szinte természetes, mert ez az angol magnás nemcsak szénkirály, hanem acélkirály is, sőt cementkirály is a maga hazájában.

Az tehát a Sir Bart indítványa, hogy Anglia kormánya mindenkinek utaljon ki egy bizonyos, mintegy negyven centnyi összeget, aki egy ton Angliában termelt szénét használ el bármilyen formában, bármilyen iparban.

Igy például tonnánként negyven centet kapna az acélgáros, aki az acélgártáshoz angliai szénét használja.

A legtöbb bányász tudja, hogy egyetlen tonna acél gyártásához nem kevesebb, mint négy tonna szénét használnak el, az acélgártáshoz tehát, amely angliai szénét használ, minden tonna acél előállításához négyszer

negyven centet, vagyis \$1.60-at kapna az angol kormánytól. Egy ton cement előállításához két és fél ton szén kell. A cementgyártás tehát minden tonna cement gyártásáért körülbelül egy dollár jutalmat kapna Angliától.

Mint ahogy pedig ez a bónusz természetesen külföldre is kiterjedne, minden Délamerikában vagy Északamerikában a Csendes tenger mellett lakó vezető negyven centet kapna minden tonna szén után Angliától, ha angol szénét venne.

Amint látjuk, ez a szemérmes terv egyszerűen a szénét támasztja meg a német és az amerikai bányáipart, mert nem a termelésről, de a fogyasztásról rohan meg iparunkat, hogy az acélgártást tegye tönkre ebben az országban.

Nyers szénét Amerika keveset exportál. Nem tudunk versenyezni Angliával, ahol a világ legjobb szénét a tenger partján bányásszák és a bányakárelőből egyenesen a tengerjáró hajókba dempelik. Talán, hogy a vízi szállítás milyen olcsó, hogy az csak egy nyolcadrésébe kerül a szárazföldi szállítás, költségének és így megérthetjük, hogy a külföldi szénkereskedelemben nem tudunk Angliával versenyezni.

De acélpárunk felvette és felvette a versenyt a világ minden államának az acélpárával és nem szabad elfelejtenünk, hogy amikor egy tonna acélt szállítunk külföldre, akkor tulajdonképpen négy ton szénét szállítunk ki, mert ennyi volt szükséges a tonna acél előállításához.

Ugyanígy vagyunk a cementtel, amelyből szintén nagy mennyiségben szállítunk külföldre.

Ezt a két ipart akarja megtámadni az új angol javaslat, mert természetesen, hogy végére is van háromszor olyan magas, mint a német vagy francia munkás munkadíja, megtámadja fizetni Európa vándját és meg tudja fizetni a tonnánként 80—90 cent szállítási díjat és még mindig versenyezett Európában, még pedig eredménnyel versenyezett, az ott készült acéllal.

Ha azonban sikerülne a Sir Bart tervé, akkor Amerika újabb nehézséggel találja magát szembe, mert Európa acélja újabb 1.60-al kerülne kevesebbe, mint a mi acélunk.

Nem lenne kisebb a cementiparunk baja sem, amelynek szintén sikerült eddig Európában talajt találni, de amit azonnal kiszorítana onnan egy ilyen intézkedés Angliában.

A bányakirály javaslata körülbelül százhoz millió dollárjába kerülne évente Angliának és az angol polgárság szegényebb osztálya az első pillanatban felháborodva fogadta ezt szemérmes javaslatot.

Hallatlanul aljasnak találják, hogy a szerény Sir Bart pont a szén- és acélpárt számára keres kedvezményeket és a munkáspárt késhegyig menő harcot indított a javaslat ellen — egyenlőre.

Azt írjuk, hogy egyenlőre, mert nem maradtak sem tétlenek, sem némák az iparkirályok ipargörögök és iparbárok sem, akik viszont mind egy szálal fel sorakoztak a javaslat mellett.

Óriási sajtóhadjáratot indítottak a nép "kitanítására", a melyben megmagyarázzák, hogy Anglia adófizető polgárai bátran megfizethetik azt a százhuszmillió dollárt, ha Anglia szén- és acélpártját feloldják.

Anglia rettegve nézi Németország haladását, rettegve látja, hogy a német verseny mint huzza ki a talajt az angol gyári cikkek alól világszerte; és Anglia pénzárán sulyos teher az a millió ember, akik képtelenek munkát kapni a halálosan beteg angliai gyáripárban.

Ilyen körülmények között a maguk szempontjából talán igazuk van az angoloknak, ha ilyen kétségbeesett módon igyekeznek életet önteni az ugynevezett nehéz iparokba, csak ne járjanak ily, hogy visszafelüljön el a fegyver.

Ha Anglia nem elégszik meg a tisztességes módjával az üzleti versenynek, akkor könnyen felveheti Németország is az Egyesült Államok is a küzdelmet igazában, és egy késhegyig menő ipari harcban nem Anglia lesz a győztes bizonyára.

Az Egyesült Államok nagyipara a kilencszázötven években milliók veszteségeivel szerzett magának helyet a világgazdaságban és ezeket a milliókat akkor — jó kamatra — Angliától kellett kölcsön vennie.

Most Amerika tele van pénzzel, gyáripára túl van fejlesztve és ha egyszer úgy látják, hogy Anglia vagy bármely más ország tisztességtelen versenyyel igyekszik kiszorítani Amerika iparát a világ piacáról, nem lehetetlen, sőt bizonyos, hogy nem engedik magukat küzdelem nélkül.

Hogy egy elkecseregett küzdelemben melyik állam lesz a

A KÖZÉPÁLLAMOK SZERVEZETT BANYÁINAK URAI BÉRVÁGÁST AKARNAK

Nyugat Pennsylvania, Indiana és Illinois bányabárai gyűlésre hívják a bányászokat. — Stone, a mozdonyvezetők elnöke álláspontja utókatya a bányászok kezében. — A bányászok nem mennek olyan gyűlésre, melyen a jacksonvillei egyezmény módosítását akarják tárgyalni.

A Közép-Államok bányabárai úgy látszik elérkezettnek látnak az időt, hogy csatába induljanak a bányászok ellen, a jacksonvillei szövetség megváltoztatásáért.

Meghívót küldtek az ohioi bányászok szövetségének, melyben arra kérik őket, csatlakozzanak ők is mozgalmukhoz és küldjék el ők is megbízottakat március 6-án Cleveland, Ohio-ba. A gyűlésen arról akarnak tárgyalni, miként tudnák megváltoztatni a múlt év február 19-én Jacksonvilében kötött egyezséget.

A Közép-Államok bányabárai egyenesen tarthatatlannak jelentették ki a helyzetet államokban, mert elszedik előlük rendelkezéseiket a West Virginiai szervezett bányák.

A bányászok hivatkoznak Stonera, a mozdonyvezetők szervezetének elnökére, akinek győztes, a gazdag, fejlődő új Amerika vagy a hallatlan terhek alatt nyögő, öregedő, repedezett Anglia, azt könnyen el lehet képzelni.

Baj csak akkor lenne, ha Amerika ipara és kereskedelme behunyott szemekkel járna a világot és nem venné idejében észre az ilyen aljas merényleteket, tervet.

Mint ahogy azonban Beynon Bart indítványa olyan nyílt hadüzenet, amely semmi kétséget nem hagy sem a céljai, sem a következményei iránt, Amerika ipara és kereskedelme részes és megtalálja majd az utját, hogy megvédje a kenyérét az angol hadüzenet ellen.

azonos a bányászok munkabéré tekintetében az álláspontja a bányabárokkal. Ő is azt állítja, hogy a bányászok túl magas munkabére idézte fel a bányáipar betegségét.

Stone hallatlanul könnyelmű kijelentését használják most fel a bányászok, amikor a bányászok ellen csatába indulnak és egyenesen idézik a munkások 6-án Cleveland, Ohio-ba. A gyűlésen arról akarnak tárgyalni, miként tudnák megváltoztatni a múlt év február 19-én Jacksonvilében kötött egyezséget.

A bányászok el vannak szánva, hogy minden áron keresztül viszik a jacksonvillei egyezmény megváltoztatását. Már száz óta foglalkoznak ezzel a tervvel, eddig azonban nem jöttek ki nyíltan is a dologgal.

Most már elérkezettnek látják az időt az akció megkezdésére.

Ennek a mozgalomnak bírási a hordereje. Ha sikerülne a bányászoknak a jacksonvillei egyezmény megváltoztatása, az a szervezet vereségét jelentené.

A szervezeti álláspontja ugyanis az, hogy megkötött szerződéseket nem enged megváltoztatni. Vissza is utasították a bányászok meghívását és megírták, hogy olyan gyűléseken, ahol a jacksonvillei egyezmény megváltoztatását tárgyalják, a szervezet nem is képviselteti magát.

A clevelandi gyűlés elé nagy várakozással néznek azok, akiknek valami közük van a széniparhoz.

Bányászok árvái

a címe annak a rendkívül érdekes, megindítóan szép óhazai mesének, melynek közlését jövő heti számunkban megkezdjük.

SZENTIMREI MÁRTHA

írta a MAGYAR BANYÁSZ LAP olvasói részére és egy óhazai bányászcsalád küzdelmes életét, tragédiáját és a bányász árvák keserves életét mutatja be.

A MAGYAR BANYÁSZ LAP óhazai meséinek írója

új regénye

alakját is az igaz életből vette, szereplői köztünk élnek és hiszünk, ezt regényt ép oly szeretettel fogadják az olvasók, mint az előzőeket.

Ha még szomszédjának nem járna lapunk, figyelmeztesse, hogy tizessen arra most elő, amikor a gyönyörű regény közlését megkezdjük.

Amíg a készlet tart, 25 CENT szállítási költség bekládése ellenében új előfizetők is megkapják 1925. évi naptárunkat.

MAGYARORSZÁGI HIREK

A nyugtalan parasztlak városában.

Nyugtalan parasztlak város. Ezt tükrözik vissza a kelandós napokat mutató adatok, amelyek Békéscsaba mozgalmas multjában lehetők:

1235-ben népes falu.
1566-ban a törökök kiirtják lakosait az utolsó szálig
1566—1717-ig lakatlan terület.

1717-ben három Felvidékről menekült, vallása miatt üldözött tót család megalapítja a mai Békéscsabát.

1732-ben el akarják a lakosok hagyni a várost, alig tudják őket maradásra bírni.

1840-ig Európa legnagyobb faluja.

1860-ban Zsibrita parasztlak, a király elé viszi a nép szenvedését.

1891-ben kitér a csabai véres parasztlakadás.

1905-ben Achim megszervezi a parasztlakot és kiszorítja az "urakat" a város vezetéséből.

1922-ben nyílt szavazáson szociáldemokrata képviselőt választ.

Tírpákok alapították a mostani Békéscsabát. A tírpák elnevezés a tót "trpák" szóból ered, mert a vallásüldözés elől a Felvidékről Alföldre menekült ötötok, tírpákoknak, "szenvetőknél" nevezték magukat.

Vallásukból nem engedtek. Inkább elvándoroltak. És ez a szivósság megmaradt bennük két évszázad után is: kemény háborgó parasztlak, a csabai tót, aki szilaj megmozdulásokban rengeti erejét.

Az 1891. évi csabai véres forradalom

Már a hatvanas években kapott vert föl Csabán a Zsibrita-féle mozgalom. Szegény rongyos ember volt Zsibrita, — szintén fanatikus a parasztlak megmentésének. — aki elment Bécsbe a királyhoz is és föltárta előtte, hogy pusztul, sorvad az alföldi parasztlak. A király nyomban intézkedett, mire a csabai "urak" kénytelenek voltak belemenni abba, hogy Zsibritát, a szegény embert választák meg bírónak Békéscsabán.

Aztán egyre kínosabb lett a csabai földműves helyzete. A fökezer holdas Wenckheim birtok, amelyet a Wenckheimok egyik őse nőgón: Harucker bécsi pék, aki süteményeket szállított a magyarok ellen harcoló császári seregeknek, kapott az alföldi és más nagybirtokok is. Azért a parasztlakot földszőlő terjeszkedésétől. Lassanként jött ezen a vidéken a nép arra, hogy azért telepitették annak idején őket a nagybirtokosok, hogy ősök munkaerő álljon a rendelkezésükre, a hatalmas nagybirtokok megmunkálására egyen elegendő dolgos kéz. rdekük volt tehát, hogy ne tudjanak a vidék lakosai földet vásárolni.

Az alacsony napszámok miatt kirohannással fenyegetett az elkeseredés. A parasztlak egyet akartak alakítani, ezért a szervezkedés alapszabályait fölterjesztették a belügyminiszterhez jóváhagyás végett. A belügyminiszter jóváhagyta az alapszabályokat, azonban az utáni föszolgabíró nem adta ki a parasztlaknak az engedélyt, ha azok többször is kérték. A tót Rohoskák, Pongrácsok és az akkori vezetők fölmentek a belügyminiszterhez, ott megadták, hogy az engedély meg-

van, mire fölkeresték a föszolgabíró, hogy adja ki az alapszabályokat. Mikor a föszolgabíró ismételtlen megtagadta kérésüknek teljesítését, nagy tömeg csődült össze a hivatal előtt, majd hirtelen megrohan-ták és a földre teperték a föszolgabíró és behatoltak a hivatali helyiségbe. Nyomban katonaság és csendőrség jelent meg az inzultus színhelyén és megakadályozták a földnélküli munkás, épügy, mint az adósságok sulya alatt kilödő elszegényedett kiscsaba. Akkor még nem mutatkoztak olyan élesen a különbségek parasztlak és parasztlak között, mint ahogy az utóbbi tíz év gazdasági életének hatása alatt ez kialakult.

A parasztlaknak a tagodóza van annyira kasztszerű, mint a városi életben kialakult osztályoknak a rétegeződése. A tizenöt holdas gazda már nem érintkezik a napszámossal, viszont a kétszáz holdas gazda csak a vele egyenlő anyagi erejű emberekkel áll szóba. Achim idejében még nem váltak szét ennyire a parasztlak, egységes fronton sorakoztak "a pantallósok, az urak ellen."

Mágnások kinn a kül-akciója

1906 nyarán nem volt elegendő börtönhelyiség a szerződés-szegő aratómunkások számára. Ezért némely helyen a nagybirtokok magtárait alakították át pótörtönökké. Békésmegyében 1906 nyarán 873 földművelő munkást 13,668 napi fogházra írték.

Ekkor már Achim András agitációjának a hatása mutatkozott. A megalakult parasztlakpárt és az Achim által szerkesztett Parasztlak hatása folytán a napszámos politika és emberi jogainak tudatára ébredt.

Annyira kiélesedett Békéscsaba a nagybirtokosoknak és a földművelőknek az egymással való szembenállása, hogy a békéscsabai gazdasági egyesületben a nagybirtokosok fölvetették a külbehozatal eszméjét. Sokan azt hitték, hogy talán tréfalakozni akarnak a külnek Ki nából való importálásának az ötletével, azonban rövidesen kiderült, hogy nagyon komolyan és nagyon egyszerűen értelmezik ezt a tervet. Az akkori mágnáskörök komolyan foglalkoztak vele, sőt az Országos Magyar Gazda Egyesület hivatalos lapja, a Köztelek, 1906-ban ezt írta:

"Kina egyáltalában nincs olyan messze, hogy onnan kilyan idejére szerezni ne lehetne. Hiszen magam láttam az Egyesült Államokban, Kaliforniában és Koloradoban, ahol a gazdák kínai kül nélkül egyáltalában meg nem élhetnének."

AZ ŐN PÉNZE UTÁN PÉNZT KAP.

Helyezze el betétjét nálunk a Mellon National Bankban, mert itt többet kap pénze után, mint ha bárhol másutt tartaná azt. Évenként kétszer fizetünk előnyös kamatot a takaréklak betétek után.

Keressen föl bennünket és olyan emberrel beszélhet nálunk a saját anyanyelvén, aki ismeri a magyarokat. Felvilágosítást nyerhet tőle aziránt is, hogy a Mellon National Bank mily sokféle módon állhat Önnek a szolgáltatásra a pénzügyeinek intézésénél.

FOREIGN DEPARTMENT
MELLON NATIONAL BANK
Cor. SMITHFIELD STREET and OLIVER AVENUE,
PITTSBURGH, PA.

Wenckheim Béla báró volt föleg az, aki annak idején heteken át felszínen tartotta ezt a kérdést, sőt felszólította a kormányt, hogy tegye meg a lépéseket a kínaiaknak Békéscsaba vidékére való szállítása érdekében.

A parasztlakmozgalom teljesen megerősödött az Achim-féle népgyűlésben, amelynek tagjai sorában egyformán ott volt a földnélküli munkás, épügy, mint az adósságok sulya alatt kilödő elszegényedett kiscsaba. Akkor még nem mutatkoztak olyan élesen a különbségek parasztlak és parasztlak között, mint ahogy az utóbbi tíz év gazdasági életének hatása alatt ez kialakult.

A parasztlaknak a tagodóza van annyira kasztszerű, mint a városi életben kialakult osztályoknak a rétegeződése. A tizenöt holdas gazda már nem érintkezik a napszámossal, viszont a kétszáz holdas gazda csak a vele egyenlő anyagi erejű emberekkel áll szóba. Achim idejében még nem váltak szét ennyire a parasztlak, egységes fronton sorakoztak "a pantallósok, az urak ellen."

Billiárdozó parasztlak között a Népgyűlésben.

Elmentem a híres csabai Népgyűlés helyiségeibe vasárnap délután. Két szobából álló helyiség ez, törött, régi butorok, sárgult képek a falon.

A szobában parasztlak emberek billiárdoznak és sűrűn krétázák a dákot. A falon, mint minden csabai házban, Achim arcképe látható, valamint a házirendet előíró szabályok, amelyeket még Achim irt alá annak idején. A szabályzat második pontja kaligrafikus betűkkel így intézkedik:

2. paragrafus: Aki belép a szobába, tartozik levenni a fejéről a süveget.

Achim halála után a népgyűlések egy része belépett a szociáldemokrata pártba. Ezek a munkásotthonba járnak. Öreg parasztlak, akik elvtársnak szöklítik egymást.

Ülnek körbe az asztalnál és ócska szemüveg az öngészik a budapesti lapokat. Legeredetibb figura köztük az öreg Iván János. A 91-iki zendülés miatt három esztendő ült a fogházban, de, mint mondja: "ott sem lankadt el az én lelkem, bizok a szegények nagy összefogásában."

Iván János, az újságmagyarító

Irni, olvasni nem tud és mégis ő magyarítja meg a többinek az újságot. Vidéki népgyűlésekben ez az újságmagyarítás többnyire a karrier kezdetét jelenti. Ezekből az újságmagyarítókból lesz később a községi bíró, sőt — képviselő is. Nagyotádi Szabó István, Achim András is már fiatalon följárta a gazdaegyletbe, ahol ők fordították népies nyelvre a hírlapokat, nem levő közleményeket.

Az öreg Iván is kimegy reggel a csirkepiacra, meg elmegy az egyetbe is, ahol mással olvastatja az újságot és a felolvasót megállítja minden mondatnál, amikor is megmagyarázza, hogy mi az értelme az egyes gondolatoknak. Így "olvasta" Jókait, valamint több szociális tartalmu munkát is. Meglepően

értelmes, okos, noha nem tud írni-olvasni, kulturált és intelligens ember.

— Miért nem járt annak idején iskolába?

Legyint:

— Dolgozni kellett mindig, pendelyes, mezitláb korom óta. Pedig be szerettem volna!

Már öreg, nem tudja rászánni a fejét.

Ezt mondja:

— Nem dolgozom kérem. Mi haszna? Nem fizetik meg. Se gyűjteni, se félretenni, de még megélni sem lehet. Vénseggemre szegényházba mentem. Kuruc ember vagyok, kérem. Szitkozódnom mindig, hogy ez a sok szegény ember mikor csinálja meg a nagy összefogást. Mert tetszik tudni, mi szegények többen vagyunk, mint a gazdagok és mégis ők az erősek.

"Felfogtuk az eszmét"

Iván János Békéscsaba legönzeretesebb embere.

Egyszer a szolgabíró mondtatta a hajdunak, hogy fogadjanak föl napszámásokat egy forint huszért. Visszajött a hajdu, nem lehet, mert Iván fölbitatta az embereket, hogy csak két forintért menjenek. A szolgabíró erre magához rendelte Ivánt. Ép az uccán állott, amikor összetalálkoztak vele. "Vegye le a kalapját!" — szölt reá. "Nem vagyok sem hivatalban, sem szobában, nem veszem le, a szolgabíró fején is ott van a kalap."

Erélyesen rákiáltott a szolgabíró, mire Iván János, a szegényház lakója, beperelte becsület-sértését.

A nyolcvanasztendő Kellér János már halkabb beszédű ember. Már Achim előtt hozzáfogott a parasztlak megszervezéséhez, ő volt az első csizmás ember, aki a szocializmus iránt kezdett érdeklődni.

— Hogy történt, öreg?

— A lázadásban nem voltam benne, — felelte, — de kérdeztem, hogy miért történt mindez? Összejöttünk, megtárgyaltuk s egyszerre csak felfogtuk az eszmét. Lapokat kaptunk Pest-ről. Mondtam: szépen beszélnek a lapok. Csináljunk tehát szociálistá pártot. Jött mingyárt a szolgabíró és börtönt ígért. És mégis megcsináltuk. Sokat szenvedtem, én, kérem, mint munkás. Voltam Torontálmegyében, az emberkínzó megében is.

Békéscsabán mindenki bevándorolt

Fölkerestem a város egyik vezető emberét, aki a következőkben ismertette velem, hogy a "forradalmi" mult után a nagy parasztlakvárosnak a fejlődése milyen eredményekhez vezetett:

— Békéscsabán meglátszik a multja. Nálunk nem alakulhattott politikai kurzuspárt, az egyseges pártnak sem sikerült helyi szervezetet alapítani. Nyílt szavazási terület vagyunk és mégsem lehet más följölni sikere, csak baloldali politikusnak. Tagadhatatlan, hogy a parasztlak ur-gyűlése még mindig föl-föllángol, azonban ma már az itteni parasztlak nem jelenti azt az egységes erőt, mint régen. A meggazdagodott gazdák megalakították a kiscsaba-egyletet, amely bizonyos tekintetben konzervatív és óvatos utakon jár. Békéscsaba volt az első, amely létrehozta a polgárok és munkások szövetségét, amely ugy értendő, hogy a kiscsaba, földművesek és a szociáldemokraták összefogtak a képviselőtestületi választáson, aminek meg is volt az eredménye, a város vezetése az ébredők kizárásával az ő kezükbe jutott.

— Trianon következtében Békéscsaba fejlődött. Megkapta Nagyvárad és Arad környékének egy részét. Figyelemreméltó nagy ipari fejlődése. Jönnevi szölvőgyárak alakultak, aminek az a magyarázata, hogy a csabai tótok mindig híresek voltak

házi szölvőparukról. A környéken levő községeket Békéscsabával kis vasuthálózat köti össze, úgyhogy a város hat vasutnak a gőpontjába került. Vég-eredményben annak köszönhető ez a rohamos fejlődés, hogy annak idején, amikor fölshölították Békésgyűlalt, hogy járuljon hozzá a fővasuti vonal kiépítésének költségeihez, a gyulaiak elutasították a kérést, azonban a csabaiak nyomban megérezték ösztönösen, hogy milyen nagyjelentőségű, ha a fővonal érinti a várost.

Háromszáz holdas csirke-árusok

— Nálunk nincsenek születési tekintélyek, semmiféle nemzeti jogok nem érvényesülnek, mert Csabán mindenki bevándorolt. A tót nép a fővénység takarékos. A háromszáz holdas gazdának a felesége épügy kimegy a csirkepiacra baromfit árulni, mint a tizholdas gazda felesége. Az asszonyok ugyan is ruházkodásra nem kapnak pénzt a férjüktől, baromfiárussal kénytelenek megkeresni a ruhárávalót.

A város nagyműrvű fellendülésének következtése, hogy a gyorstempójú lakásépítkezésben sem tudta megakadályozni Csaba nagy lakásinségét. 1922-ben 135, 1923-ban 189, 1924-ben pedig 184 új ház épült, ez azonban kevésnek bizonyult. Noha a hivatalos körök véleménye szerint Békéscsaba a legveszélyesebb "forradalmi tüzfészék", a haterzer földtelen felnőt nap-számost számláló városban még senki nem kapott földet. A nagy latifundumok közé ékelt városban nem hozott semmit sem a földreform. Veszélyes perspektívát jelent ez, mert az ötven-ezer lakosú városban, tekintettel arra, hogy legtöbb családban nyolc-tíz apró gyermek is van, egyre szaporodik a lakosok száma. Egyetlen város Békéscsaba, ahol még mindig vannak vagonlakók, 501 család, 1491 menekült özönlött ide harminckilenc vármegyéből, akik között 371 állami alkalmazott van. A város határában, a holt vágyánon, negyvenöt vagonlakó család várja őt esztendő óta, hogy végre meleg hajlékba költözhessek.

Diószeghy Miklós.
(Világ.)

CUNARD

MAGYARORSZÁGBA
(Cherbourg-on át)
Leszállított árak harmadosztályra oda- és vissza az első körutazási jegyekkel:

BUDAPESTRE és vissza a
BERENGARIA) \$204.⁵⁰
AQUITANIA)
MAURETANIA \$200.⁵⁰

Magyarországba 8 nap alatt.
INDULÁSOK SZOMBATON.
Nem polgár utasok visszajohetnek a kvótára való tekintet nélkül. Minden harmadosztályú utas kabinban lesz elhelyezve. Makulátlan tisztaság. Kitűnő táplálék. Részletekért forduljon helyi ügy-növezet, vagy

CUNARD LINE
1406-H. St. N. W. Washington, D. C.

A Bányászlapot bányászok írják, bányászokról, bányászok-nak.

Sérben Szenvedők

dobják el sérvtököiket.
Ezer és ezer sérben vagy szakadásban szenvedő ember talál nyhülést és szabaddi meg a sérvtököket lementlen kizsákolni STUARTS tudományos ADHESIF PLAPAO PADS használatával. Gondolja meg, hatarozza el magat, dobja el sérvtököit a gummi és vasalású szorító kötékeket. Hadd küldjünk nekik a sérvtököket.

INGYEN próbára PLAPAO kötékeket. Semmit sem számítunk érte, sem most, sem később. Hadd küldjünk önnek bizonyítékokat, hogy a PLAPAO PADS mit nyújt másoknál. Hadd küldjünk önnek sérvtől szölvő könyvet. Beküldt tett vallomások az ország minden részéből bizonyítják, hogy a PLAPAO PADS-ek megjavították azt a kiáldorodást, amit "sérvtök" nevezünk. NE VARON. NE KESEDELMESKEDJÉK. Kijelölje meg nevet és címet. MA és MI elküldjük INGYEN. PRÓBÁRA A PLAPAO-ot a szakadásról szölvő könyvet is. Cím: PLAPAO CO., 2834 Stuart Bldg., ST. LOUIS, MO.

PÉNZTUTALÁSOKAT DOLLÁROKBAN
Magyarországra és elszakított részre, továbbá Csehszlovákiába, Romániába és Jugoszláviába a legpontosabban eszöklünk.
Kamatot dollárértékekkel 4 százalékkal megfizetünk.
Hajlégyeket eladunk bármely városra. — Kijelöljünk ügyeket a legpontosabban intezünk el. MINDEN AMERIKAI MAGYAR forduljon hozzánk a legteljesebb bivalommal.

American Union Bank

Főintézet: 10 EAST 22nd ST. NEW YORK CITY. Főintézet: 1897 SECOND AVE. Cor. 3rd Street.
A bank 1597 Second Ave. alatti fiókjára minden nap este 8 óráig, hetfőn este 9 óráig nyitva van. — Vasárnap egész nap zárva van.

MAGYAR Bányászok!
Ha házat vagy farmot akar venni, vagy eladni, forduljon bizalommal hozzánk. Évek óta becsülettel szolgáljuk ki a magyarságot. Biztosítási osztályunk élet és balesetbiztosításokat ajánl a magyar bányászoknak. 10 és 20 éves biztosításokat kötünk, ami azt jelenti,
HOGY MÉG ÉLETÉBEN MEGKAPJA A BIZTOSÍTÁSI ÖSSZEGET.
Magyar levelekre magyarul válaszolunk.

KISS AND KLEIN
Real Estate, Insurance & Brokers
202—204 SECOND NAT. BANK BLDG.
Brownsville, Pa.

SECOND NATIONAL BANK
Brownsville, Pennsylvania
Ne küldje pénzt idegen helyre. Ne menjen kis, gyenge bankba, hanem jöjjön hozzánk, a vidék egyik legerősebb bankjába. SETÉTEK UTÁN 4 SZÁZALÉK KAMATOT FIZETÜNK és szűk-ség esetén pénzt felmondás nélkül fizetjük vissza. Pontos, lelkiismeretes kiszolgálással bízhatunk.

SECOND NATIONAL BANK
L. B. BULGER, Cashier. EARL HUSTON, President.
Brownsville, Pennsylvania

MI LESZ ÖNNEL, HA MEGÖREGSZIK?
Gondoljon öreg napjaira és vegyen olyan életbiztosítást, melyet
MÉG ÉLETÉBEN KIFIZETNEK.
MAGYAR KÖTVÉNYT KAP, melyből Ön pontosan tudja, hogy milyen biztosítást vásárolt.
Bővebb felvilágosításért írjon a következő címre:
NATIONAL INSURANCE AGENCY HIMLerville, KENTUCKY.
A Provident Life and Accident Insurance Co. vezérigynöksége.

A DISZNÓHUST JÓL MEG KELL FÖZNI.
Különben ki van téve annak, hogy ez a rettenetes elődai, a pánthika gillista beke-re az ön, a család valamelyik tagjának szervezetebe és halált okoz. A fölönn disznóhus de a marhaus is nagyon veszede-mes ilyenkor, mert a pánthika gillista, az az a betegség, amely a szervezetet feljött, nőt és gyermeket kezel-nek sikertelenül vala mi más baj ellen, pe-dig bajunk az iga-zi oka, a pánthika gillista, az a szörnye-tű. Legbiztonságos fel-mikor a fereg részét eltávoloznak a testből, azonban más jelek is vannak, mint a gyagytalanság, máskor meg falánság, lerako-dás a nyelven, gyomorégés, fájdalom a gyomorban és a fejben, felfelé jövő fulla-dás a torokban, köpködés, emésztési zava-rok, fájdalom a hátban és tagokban, szédülés, fejfájás, ures gyomortól eredő ágyú-s, a szemek alatt fekete gyűrűk, a gyom-or nehézség érzik, néha úgy érzi, mint-ha a belekben és a gyomorban valami mászkálna, néha bőr, soványodás, a száj rosszagú stb.

Nem kíván élni, nincs kedve dolgozni, nincs ambíciója, mindig lusta. Epileptikus rohamokat is okoz néha a pánthika gillista, mely néha 50 lábra is megrö. A pánthika gillista, ha felmászik a legesőbe, meg is folythatja az áldozatot. Szabaduljon meg ettől a szörnyeteztől mielőtt késő. Rend-eljen egy teljes kúra. Laxtant még ma. Megkaphatja ezt, ha \$3.75 (Extra ára \$5.50) beküld erre a címre: Laxtal Med. Co. 188 Laxtal Bldg., Box 963, Pittsburg, Pa. Laxtal ártalmatlan. Ha a csomagot bíztaoltva akarja, 25 centet kell fizetnie kitűnt.

SOUTHERN
Által készített
ICE CREAM
kitűnő és tiszta gyártmány.
"Ez a legfelségesebb"
SOUTHERN REFRIGERATION CO., Inc.
(Williamson Hospital mellett.)
WILLIAMSON, WEST VIRGINIA.

E lap előfizetési ára \$2.00.

GEO. W. SNODGRASS
Általános Bistositási Irodája
FELTY BUILDING
Ashland, Kentucky.
Élet, tűz, baleset, segélyezés biztosítás a legelőnyösebb feltételek mellett.

MAGYAR Bányáplézek Meséi

EGY ÖREGEDŐ Bányászlegény
Esete.
Írta: FISHER ANDOR.

VI.

NE SZENVEDJEN

gyengeség, álmatlanság, idegesség, izgatottság, fejfájás, szédülés stb. miatt. hanem rendelje meg Dr. BOLGÁR világhírű készítményét, a SATURNINT, mely új erőt önt az Ön elpetyhült szervezetébe, megszünteti a szenvedéseket, jótékony alvást biztosít és segít ott, ahol semmi más nem használ. Egy üveg ára \$1.25, öt üveggel egyszerre rendelve, mely egy teljes készlet, öt dollár bérmentve szállítva. Küldje a pénzt erre a címre:

VÖRÖS KERESZT PATIKA, 8901 Buckeye Road, CLEVELAND, OHIO.

Ha nem a clevelandi Vörös Kereszt Patikából való, akkor közönséges hamisítvány.
Minden rendelő szép falinaptárt kap ajándékba.

A három sebesültet, Pali, a Klári urát meg Pistát a motorost azonnal ápolás alá vették a kórházban. Külön külön szobákban helyezték el őket. Pali meg Jóska eszméletlenül fektüdtek. Sebeik nagyon súlyosak voltak. Pali teste égési sebekkel volt tele, Jóska pedig súlyos belső sérüléseket, csontzúzódásokat szenvedett.

Jóskát meg is operálták. Eszméletét azonban az operáció után se nyerte vissza.

Klárát hogy hazavitték a bányaszájától az asszonyok, ágyba kellett fektetni. Elhagyta teljesen az ereje. Lázas volt és folyton kiabált lázában.

— Gyilkosok, gyilkosok megölték az uramat.

Az édesanyja, Biróné ült az ágya mellett, mert attól tartottak, hogy kiugrik lázában ágyából és kárt tesz magában.

Két napig tartott, míg magához tért. Akkor azonnal urához kíváncszott.

A kórházból riasztó híreket kaptak Biróné, amit nem mertek Klárinak megmondani. Így könnyen beleegyeztek, hogy az anyjával bemenjen Welchre a kórházba. Legálább így személyesen látja meg az ura állapotát.

Gyenge volt és az automobilon a hideg rázta. A foga vacogott a balsejtelmekről.

A kórház előcsarnokában egy fehérőrkötő öreg ápolónő fogadta őket, akitől megkérdezték, merre vannak a hevacói sebesültek. Az a négyes számú szobába igazították őket.

Ahogy a szobába értek egy bepólyázott fejű embert találtak az ágyon, akinek csak a szeméi, szája látszottak ki a kötéstől. Pali volt az.

— Jaj nekem, édes Jézusom zokogta Klári, hol az uram, hol az uram?

Pali nem tudta, hogy Jóska is megsebesült és így csodálkozva nézett az asszonyra. Beszélni a kötéstől nem tudott.

A Pali hallgatását Klári rosszra magyarázta és még jobban elkezdett zokogni.

— Pali mondja meg hol az uram, biztosan má nem is él. Jaj nekem szerelmes Jézusom.

A magyar szót Pista a motoros meghalotta, akinek csak könnyű zúzódási sebe volt és fenn járt, hát bejött a Pali szobájába. Most annak esett Klári:

— Pista hol az uram, hol az uram.

— A másik szobába. Csak csendesen legyen, most épen alszik. Átmentek a Jóska szobájába, aki tényleg aludt, de Klári csak nem tudta magát visszatartani, amikor az urat sebekből borított arccal meglátta. Rávetette magát az ágyra és úgy zokogott.

Az ápolónő jött be, az csitította el Klárát. Jóska kinyitotta a szemét, de nem ismerte meg feleségét, anyósát. Teljesen önkívületi állapotban volt.

Az ápolónő vigasztalta Klárát, meggyő-

ződés nélkül, csak épen mert ezt így szokták az ápolónők. Pedig tudta, hogy súlyos nagyon a beteg állapota.

Pár órát ott időztek, Klári nem is akart hazamenni, de Biróné nem hagyta ott a lányt.

— Majd begyűssz hónap is. Otthon jobban kipihenéd magad. Meg a gyerek is vár otthon.

Kifelé menet még betértek Palihoz, aki jelekkel kérdezte, mert kötésétől nem tudott beszélni, hogy van Jóska.

Másnap és harmadnap is bejött Klári az anyjával. Jóska állapotában csak annyi javulás volt, hogy néha visszanyerte eszméletét. Olyankor szorongatta a Klári kezét és szeméit mindig Klárin tartotta. De azután csak visszaesett önkívületi állapotába.

Negyedik nap reggelén Pista kétségbeesetten rohant be Palihoz.

— Jaj Istenem Jóska meghalt. Mán viszik is le a halottasházba.

A kórházból megtelefonálták a szomorú hírt a hevacói bányairodába. Az öreg Birót kihivatták a bányából, annak mondták meg a Jóska halálhírét. Busan lehorgasztott fejével ballagott hazafelé. Amikor az asszony meglátta délelőtt hazafelé jönni, mindjárt rosszat sejtett. Már messziről kiáltott eléje.

— Ember, mi baj van?

Az csak kezével intett és küzdődött a sírással. Nagyon fojtogatta torkát a keserűség.

Mikor közel ért az asszonyhoz, akkor sirva is fakadt. Zokogott, míg végre szóhoz jutott.

— Jóskánk meghalt.

Biróné is zokogásba tört ki. A szomszédasszonyok hamar összeszaladtak és azok közül ment át egyik Klárihoz megmondani a rémes hírt.

Klári menten összeesett, mikor ura halálhírét hallotta. Elsárgult és szó nélkül összeesett. Megint ágyba kellett fektetni.

Biró, hogy lemosta magáról a szénport ünnepi ruhát öltött magára, azután autóra ült, hogy Welchre menjen a halott hazaszállítása iránt intézkedni.

Másnap a bánya nem dolgozott és így a temetésen az egész pléz résztvett. Szerették Jóskát, mert jó ember, jó barátja volt. Nem volt egy haragosa se a bányatelepen.

Klárát támogatni kellett, hogy végig tudja ülni a temetési szertartást. Nézett magaele fásultan. A koporsó mellett ült és a fájdalomtól nem jöttek könnyek a szemére.

Krivácsiné is ott volt a temetésen. Egy szomszédasszonyával, akiről épen úgy nem a legjobbat beszéltek a plézen, mint róla. A koporsótól balra álltak, ahonnan jól szemügyre tudták Klárát venni. Oda is sugta Krivácsiné szomszédasszonyának.

— Láttya nem is siratja. Igaz lehet, amit beszélnek.

A szomszédasszonyban talán még volt valami tisztességerzet és nem felelt neki, csak bólogatott fejével.

A temetésről visszajövet Krivácsiné újra csak megkezdte a Klári szapulását, ott ahol a temetésen abbahagyta.

— No ezelől sem kellett elállni a sír száját, hogy az ura után ne ugorjon. Egy könnyet se ejtett utána.

— Ha nem tudott má rini, annyit rit mióta a baj megesezt, felelte csendesen a szomszédasszony.

— No nem rit bíz a. Hallottam én valamit... No... nem gyün utánunk senki, hát megmondom magának. Tudja azt hallottam, hogy készakarva csinálta Pali a bajt. Azt hallottam, hogy megbeszéltek Klárral, hogy így pusztítják el Jóskát, hogy aztán ők éljék világukat. Már hallottam is, hogy a super is vizsgálja a dolgot, mert annak is fülbe jutott.

Azt persze nem mondta meg Krivácsiné, hogy az egész mesét ő találta ki és hogy a supernek is ő sugta ezt be, amikor friss pálinkára hívta be a temetés előtt való este.

— Hogy mondhat má ilyen gonoszsgát. Hiszen majnem maga is elpusztult Pali.

— No, nem zörög a haraszt, ha a szél nem fújja, csak anyit mondok. Hát nem úgy sikerült, ahogy kitervezték, azért sebesült meg Pali maga is. Meglátja, nem marad ez annyiban.

Ezt már azért merte hozzátetni, mert a super, aki jó barátságot tartott Krivácsinéval a jóféle moonshine miatt, már biztatta, hogy majd utána néz a dolognak.

Az nap délután, amikor Jóska holttestét elszállították a kórházból Pali szobájába

egy szépen felöltözött csinos arcú nő lépett be. Pali arcáról leszedték a kötések egy részét, már beszélni is tudott.

— Jó napot Pali, köszöntötte a nő.

— Jó napot, felelte Pali és kutatni kezdett emlékezetében, hol látta.

— Nem ismer? kérdezte a nő hamiskás mosollyal.

— De... de... csak nem jut eszembe a neve.

— Hamar elfelejtett, nevette el magát és erről a nevetésről azután felismerte Pali, hogy Julis áll vele szemben.

— No már megismertem. Juliska maga az. Hogy megváltozott mióta nem láttam. — Én bizony, Pali. Maga csak megjárt.

— Meg, egy kis baj esett velem. De szegény Klári urával még nagyobb, mer az belehalt.

— Hallottam. Szegény most özvegyen maradt.

— Ugy. Oszt most mindig úgy érzem magam mint a gyilkos, mert az én hibámból maradt özvegyen.

— No Istenem; ilyeneken ne törje a fejét. A jó Isten így rendelte.

— Hát az igaz. De hát maga, hogy van. Hej... Nézett maga elé Pali... régen láttam.

— Bizony nem mentem ki azóta se nénihez, mióta eljöttem Hevacoról. Tudja, mikor olyan kegyetlenül megmondták, hogy szolgálni menjek, azóta valahogy megutáltam őket.

— Hát nem vót az szép tőlük, felelte Pali.

Még elbeszélgettek egy ideig, azután, hogy 4 óra lett, az ápolónő jött figyelmeztetni Julist, hogy vége a látogatási időnek. Julis bucsuzott. Megigérte, hogy majd eljön máskor is, mert délutánjaiból lophat mindig egy-két órát, jó helyen dolgozik.

És a lány be is tartotta szavát. Majdnem minden délután meglátogatta Pali a kórházban. Ha nem volt több ideje mint 10 perc, akkor is eljött és hozott Palinak gyümölcsöt, cigarettát, süteményeket.

Pali kórházi napjainak ezek a látogatások voltak az eseményei.

Egy délután, amikor Pali már lábadozott, a kertben sétált. A nap hevesen sütött és menekültek a betegek az árnyékba. Pali is egy fa alá tartott, amikor Julis jött vele szembe.

— No csakhogy már járkálni látom. Most már majd csak magához tér.

— Hála Istennek most már jól érzem magam. Már azt hiszem a jövő héten haza is mehetek Hevacora.

— Bizony lassan... elmegy.

Pali ahogy Julisra nézett látta, hogy a szemét lesütve, kicsit sóhajva mondta ki az utolsó szót. Látta a lány arcán, hogy egy kis pirosság is jelent meg a szó nyomán.

Leültek egy padra a fa alá. Szótlanok vol-

tak, csak néztek maguk elé.

Pali törte meg a csendet.

— Mondja Juliska, hát Miklóssal mi van, mikor jön ki?

A lány egészen piros lett, amikor Pali ezt kérdezte tőle.

— Hát... hát Miklós már nem jön ki.

— Nem, kérdezte Pali nagy érdeklődéssel és egy kicsit közelebb húzódott a lányhoz.

— Nem... Miklós... Miklós megcsalt engem.

— Meg... látja... látja...

— Bitang, gazember lett... Pityeregni kezdett Klári. Szeméből törülte a könnyeket és úgy folytatta.

— Tudja, mikor szolgálni jöttem, minden keresetemet először néniemnek kellett adnom, hogy a köcséget lefizessem. Mikor azt hitisztáztam, akkor megvontam magamtól mindent. Ruhát is alig vettem, csakhogy gyűccsem a pént Miklós köcsögére, mer nagyon szerettem. Olyan boldog vótam, mikor együtt vót a pénz, hogy azt ki sem tudom mondani. Küldtem neki bodogan az iratokkal együtt. Azt hittem, két hónap múlva má itt is lesz, oszt egy darabig maj ő is dolgozik, keres, oszt megesküdünk.

— Nem így lett ám. Tudja, mikor megkapta a pénzt, akkor azt írta, hogy most kezd járni az utlevél után. Azután meg azt írta, hogy vizumot nem kap. Aztán más vót a kifogás. Mindég tanát valamit. Oszt gyűtt a kvótatorvény, akkor már csakugyan nehezen lehetett szerezni utlevelet.

— Ez így ment egy egész évig. Akkor osztan írtam a faluba egy lánynak, írja meg, mi van Miklóssal. Alig hogy elkütem a levelet, harmadnapra kapok egy levelet egy néniutól, amibe azt írja, hogy én ne számíjjak Miklósrá, mer az szőlőt vett, meg jegybe lépett egy lánnyal.

— Hát tuggya, azt hittem, belehalok ebbe a levelebe. Hogy hát olyan mocskos lett, akit én úgy szerettem, hogy az pénzemen szőlőt vett, oszt egy más lánnyal lépett jegybe.

— De osztan aszontam, ej, még egy legényért nem csek kétségbe. Maj visszafizetem neki, amit tett. Jusz se hagyom magam. Írtam is egy ügyvédnek, akinél szolgáltatni otthon, hogy verje el rajta a port. Hát az biztat is, hogy meg is teszi.

Mikor Julis befejezte elbeszélését, Pali nagyot sóhajtott és úgy felelt:

— Hát Juliska, maga is sokat próbált eb-ből a cudar életből.

(Folytatom.)

KÉSZPÉNZDOLLÁRT KÜLDHET

MAGYARORSZÁGBA

és az elszakadt részekre postán és sürgőnyleg is.

HAZAI JOGÜGYEKEK legpontosabban intézünk elsőrangú hazai ügyvédek után.

HAJÓJEGYEK a legjobb vonalakra.

AFFIDAVITOK pontos készítése.

BETÉTEKRE 3 százalék kamatot fizetünk.

HIMLER STATE BANK
HIMLerville, KENTUCKY

EMELKEDIK A GEPEK MUNKÁJA A Bányákban.

A kézi erővel termelt szén százalék aránya évről évre csökken és azzal évről évre melkedik a gépek segítségével kitermelt szén mennyisége.

Míg 1921-ben a gépek által kitermelt szén mennyisége az egész mennyiségnek 65.6 százalékát tette ki, addig 1923-ban már 66.9 százalék, 1924-ben pedig 68.3 százalék volt.

Az egyes államokban, Illinoisban 23.9 százalék volt kiegészítővel termelve, tehát 66.1 százalék volt a gép segítségével kitermelt szén mennyisége. Pennsylvaniában 68.3 százalék, Marylandban 38.3 százalék, Coloradoban 57.2 százalék, New Mexikóban 53.2 százalék, Tennessee, Arkansas, Iowa, és Kansasban 60 százalék, Alaskában mindössze 10 százalék volt a kitermelés gépek segítségével. Indianában 54.5 százalék.

Legnagyobb a gépek segítségével a termelés Ohioban 88.5 százalék, Kentuckyban 84.2 százalék, West Virginiában 78.7 százalék.

A gépek munkája tehát a bányákban évről-évre növekszik, mert a szénipar fejlődése és a széniparban levő hatalmas verseny arra készteti a bányatulajdonosokat, hogy mind több és több gépet állítsanak a termelés szolgálatába.

80,000 DOLLÁRT HARÁCSOLT ÖSSZE EGY SZÉDELGŐ MOZGÓKÉP DIREKTOR.

A bányavidékeket bejárta egy szédelgő és magát mozgóképdirrektornak adva ki, a bányászoknak a keservesen szerzett pénzből 80,000 dollárt harácsolt össze.

A bányászszervezetekben tehet séget fedezett fel a mozgóképdirrektori pályára és a hiszékeny bányászok egész keresetüket odaadták, annak a szívárványképnek, hogy belőlük mozisínész lesz.

Egy helyen 6,500 dollárt, más helyen 3,000 dollárt, egy másik helyen 8,000 dollárt és így tovább végig a bányavidékeken összesen 80,000 dollárt szedett össze, míg a rendőrség aztán rá-

jött az üzemleire és lecsukta a híres direktort.

Hogy vannak-e és hányan magyaráldozatai a híres direktornak, azt nem tudjuk. A bányászoknak már egyszer észre kellene térni és nem szabadna minden hazug csábító ígérletnek felülni és pénzzel tölni azt, aki előttük megcsillogtatja a gyors meggazdagodás álomképét.

HALÁL A SINEKEN.

Ray Quinn bányász Harrisburg, Ill. azzal volt megbizva, hogy a tiplinél a szénnel megtöltött vasuti kocsikat a mozdonyhoz kapcsolja.

Az egyik kocsi leeresztésénél megcsuszott és a sinek közé bukkott. A kerekek halálra gázolták őt.

LEZUHANT A TÁRNÁBA.

Thomas Johnson a buckneri, Ill.-i bányában abbaj pillanatban akart még beszállni felvo-

rába, mikor az megindult. A felvonó hirtelen felemelkedett és a bányász a tárnába zuhant, ahol holtan terült el. Nyakcsigolyájára esett és azonnal meghalt.

SZINIÉLŐADÁSOKRA

TÁNCMULATSÁGOKRA, BALOKRA

MEGHIVÓKAT

PLAKÁTOKAT, BELÉPŐJEGYEKET

ÉS LUNCH-TICKETEKET

LEVÉLPAPIROKAT, EGYLETI

ALAPSZABÁLYOKAT ÉS

BÁRMILYEN MÁS NYOMTAT-

VÁNYOKAT SZÉP KIVITEL-

BEN ÉS PONTOSAN SZÁLLIT

A Magyar Bányászlap Nyomdája
HIMLerville KENTUCKY

MAGYAR Bányászlap

HUNGARIAN MINERS' JOURNAL

HIMLerville, KENTUCKY

Sürgönyelm—Telegram: Miners Journal, Kermit, W. Va.
Telephone: Kermit, W. Va. No. 7.

Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban.
The Only Hungarian Miners Journal in the United States.

Előfizetési ár: Az Egyesült Államokban \$2.00—Magyarországban \$3.00
Subscription Rates: In the United States \$2.00 — Hungary \$3.00

Megjelenik Minden csütörtökön. — Published Every Thursday.

ANDREW FISHER, Editor.

Magyar Bányászlapot bányászok írják, bányászokról, bányászoknak.
The Hungarian Miners Journal is Written for Miners, of Miners
by Miners.

Entered as Second Class Matter at the Post Office at New York, N. Y.
Under the Act of March 3, 1879, Second Class Matter at the Post Office
of Himlerville, Ky.

KISS EMIL

A nagy emberek kiválóságát ritkán ismerik el a kortársai az illető életében.

Akikkel kivétel tesznek, azoknak a nagyságához aztán nem tér többé kétség.

Akik magyarjainak is juttattak a sors nagy embereket akiknek némelyikét csak haláluk után ismertük el, némelyiket épen a nagyságuk vitte ki Magyar Ameriká szűk keretei közül az általános amerikai közéletbe.

Akik megmaradtak közöttünk azokat meg kell becsülnünk, s azokban annyi örömet kell találnunk, amennyit a nagyságuk ér a számunkra.

S akik a mindig rideg, mindig nehéz, mindig küzdelmes élet krónikáját írjuk évről-évre a papírra, igazán örülünk, ha néha-néha értékről, nagyságról, jószágról is írhatunk egy pár sort.

Mikor 25 éves jubileuma alkalmából Kiss Emilről írunk, mi nem az izlete nagyságához mérjük az egyén nagyságát. Az izlete is nagy a mi fogalmaink szerint, de mi jól tudjuk, hogy az már régen nagyobb is lehetne, ha Kiss Emil ott akarta volna hagyni Amerika magyarságát.

Ahelyett azonban, hogy felszerelte volna a mi szűk kereteinket Amerika határtalan lehetőségeivel, azon igyekezett, hogy megváltoztassa az amerikai magyarság hivatásának a strukturáját.

Széles látókörével, üzleti megértésével és a magyar fajhoz való tartozás minden ragaszkodásával azon dolgozott, hogy magasabb régiókba emelje az amerikai magyarság fogalmait a lehetőségeinket és kötelezettségeinket illetően.

Akik látni tudnak a szemekkel és érezni tudnak szíveikkel, azok megítélhetik, hogy mennyire sikerült az Kiss Emilnek az utolsó négy esztendőben.

S mert az egyén nagyságát nem az általa elért egyéni sikernek, nem az általa szerzett egyéni vagyon nagysága határozza, hanem életének és munkájának a hatása a tömegre; Kiss Emil egyéni nagysága messze felette áll azok felett a magukban is nagy magyarság kezei felett, amelyet üzletének vagyonának a nagysága von a személye körül.

Kiss Emil üzleti pályafutása is elég gazdag ahhoz, hogy három élet munkáját is magába foglalja; s ezt a tevékenységet nemcsak Két Haza magyarsága, de Amerika is jól ismeri.

Negyvenhat éve született Magyarországon, de mikor a Felső Kereskedelmi iskolákat elvégezte, becsült mondott az Óházának, hogy szélesebb látókört szerezhesen.

Először Hamburg egyik igen előkelő bankjában tevékenykedett, azt az üzleti ágat, amelyhez

hivatást érzett önmagában is huszonhat évvel ezelőtt ájtott az Egyesült Államokba.

Akik később jöttek ide, azoknak kevés fogalmuk van azokról a nehézségekről, amelyek akkor itt a bevándorlót várták: a kevés érthetők meg, hogy milyen erős akarat és milyen szívós munka kellett hozzá, hogy egy év múlva megnyithassa valaki a saját bankját.

Az a szédületes távolság, amelyet a Kiss Emil bankháza nagyon szerény Suffolk Str.-s a nagyon fényes Bible House-i állomások közt befutott, telve van a legszebb alkotások sikerével.

Nemcsak rendszert és iskolát teremtett a nemzetközi banküzletben a pénzügyi életre, amelyre ismertté tette magát a világon minden banküzletében; de olyan speciális átutalási módszereket dolgozott ki, amelyek néha világtörténelmi válnak.

Kidolgozta és egyszerűsítette a kábel útján való pénzügyi átutalást, ezt követte a szikratávírással való pénzküldés, majd — amikor szükségessé vált — a készpénz dollár átutalást.

Hogy különösen az utóbbi kettőt mit jelentett az Óháza és Amerika magyarjainak azt mindannyian tudjuk.

Ily körülmények közt nem meglepő, hogy ügyfeleinek száma meghaladja a százazretet, s hogy megfelelő idényekben alkalmazottjainak száma a százazat is meghaladja.

S míg egyrészt így rendszeresítette a "külföldi banküzletet" volt ideje arra, hogy kitűnő utazási és turista osztályt létesítsen a bankjával kapcsolatban.

Képviselője a világ minden rendes hajózárságának, de hosszú éveken át kizárólagos képviselője volt a Mallory & Clyde vonalaknak.

Igy építette föl a szemek előtt Kiss Emil azt a közismert vállalatot, amelynek igazi hivatását csak úgy mint tulajdonosának széles látókörét csak a békekövetés után ismerte meg Amerika magyarsága.

Hogy a mindent elsöpörő Trienon után mit dolgozott Kiss Emil az összetört Magyarországra érdekében, azt csak az egyes események külső jeleiből látni Amerika Magyarsága.

Kizárólagos képviselője lett a hatalmas budapesti Kereskedelmi banknak. Hivatalos megítélte a Magyar Állami Jegyintézetnek abból a célból, hogy a magyar bankjegyeket bevéltse az Egyesült Államokban. Kizárólagos képviselője lett a Magyar Államvasutak jegyirodájának s utabban a Magyar Kir. Postatakarékpénztár képviselőjé is, a bízta az Egyesült Államok területén.

Ezek a kitüntető megbízások nem véletlenül keresték fel Kiss Emil és a bankházát.

Közben nagyon tevékenyen segítette elő a nemzetközi magyar kölcsön kibocsátását az Egyesült Államokban és több eredményes módját találta annak, hogy ezen a legfontosabb tevékenységen túl-és-kívül gazdasági kapcsolatokat létesítsen a két haza közt.

Nemcsak újjászervezte az Amerikai Magyar Kereskedelmi Kamarát, amelynek január elején történt lemondásig elnöke is volt; de időközben egyik felolvasást a másik után tartotta, egyik cikket és röpiratot a másik után adta ki, mindig Magyarországra érdekében.

S meg kell említenünk itt azt, hogy nem Magyarországra kormánya volt az első, amely értékes és fontos megbízásokkal látta el Kiss Emil bankházát, mert hiszen rábízta annak idején a Liberty Loan magyar kampanyának a szervezését.

Aki megállt itt egy pillanatra és azt kérdezi önmagától, hogy ennyi értékes és érdekes munka közt jutott-e idő Kiss Emilnek arra is, hogy üzletén kívül éljen valamennyit, azok meglepetéssel vehetik tudomásul, hogy a magánélete épen ilyen gazdag.

Igaz, hogy nőtlen ember és ezt talán folytonos tevékenységének a rovására lehet írni, de egyébként ideje jutott olyan dolgokra, amelyek igazi értéket adnak az életnek.

Kiss Emil kevesen ismerik a magánéletben. Kevesen tudják róla, hogy mű-kép-és könyvgyűjtő, s hogy az ő birtokában van a magyar festőművészet egyik legértékesebb és legkiemelkedőbb gyűjteménye.

Hogy mindig tevékeny részt vett a jótékonyági mozgalmakban, azt mindannyian tudjuk. De tulzott szerénysége és érzékenysége annyira távol tart minden betekintést egyéni életéből, hogy magánjótékonyágának nagyságáról csak kevesek kapnak néha-néha betekintést.

Mikor 1920-ban, Magyarországra legborzalmasabb esztendőjében otthon járt, nem bírta eltitkolni adakozásainak nagy méreteit e sorok írójaitól.

Látni lehetett a nyomait, bárhogyan igyekezett azokat eltakarni.

S azok a magyar intézmények és intézetek, amelyekhez névtelenül és titokban juttatja el a jótételek adatait, sokszor tudják, sokszor nem is sejtik, hogy honnan enyhítenek a nélkülözésen.

Ennél értékesebb jutalom nem érheti az embert az életében s ezt bizonyosan Kiss Emil is magasabbra értékeli, mint üzleti sikereit.

Kiss Emil mindössze negyvenhat esztendő és a sikerek ebben az országban rendesen csak az ötvenes évek felé közelnek az emberhez.

Késztelen, hogy Kiss Emil is hatványozott méretekben fog ezután nőlni, és mi az amerikai magyarságnak azt kívánjuk, hogy sikerüljön őt ezután megtartania önmagának.

Kelt Monaville, 1925.

Tisztelt Kassai ur!

A ruhát megkaptam, melyet önöktől rendelt, de a ruha nem felel meg, mert kiszabott belőle. Maga azt mondta, hogy maga csinálja otthon Himlerville, hogy magának dolgozik hat legény. Maga egy hazug hiéna. Szégyen, hogy magyar embernek vallja magát. Ezt nem hittem volna önöktől Kassai ur. En azt hittem, hogy egy tisztességes emberrel van dolgom, nem egy csavargóval. Aki rendes mértékben, az nem szabja ki az embert a ruhából. Mások is eljöhöz Logan völgyi magyarokhoz ordert szedni, ki-vált a monaville magyarokhoz, mert igen várják itten Kassai urat.

PIRI SÁNDOR

Box 127.

Monaville, W. Va.

A Magyar Bányászlap előfizetési ára egy évre 2 dollár.

Munkahirek

Forest City, Pa. Titko András testvér írja, hogy ott a kemény-szénbányában nagyon jól megy a munka, minden nap dolgoznak. Munkát lehetne kapni, de az a baj, hogy üres ház egyáltalán nincsen. Burdot is nehezen találni.

Cheat Haven, Pa. Kristófi Sándor bajtárs közli, hogy náluk gyengén megy a munka, csak 2—3 napot dolgoznak hetenként. Nagy a drágaság a plézen és pedlereket nem enged a társaság be a telepre. Új embereknek most nem ajánlja Kristófi testvér a helyet, míg a munka meg nem indul.

Leckrone, Pa. Egy munkástár tudatja, hogy náluk a munka eddig jól ment, de már megcsökkent. Nagyon sok ember van ott, így most nem ajánlja a helyet munkát kereső magyaroknak.

Royalton, Ill. Simó Albert testvér írja, hogy ott januárban még minden nap dolgoztak, február 15-ig 7 napot, azóta 3 napot. A társaság azonban most már tudatta az emberekkel, hogy hozza ki mindenki a bánya-ból a szerszámját, mert bizonytalan időre lezárták a bányát.

Trenton, N. J. Szekeres Sándor munkástárs közli, hogy ott a gyárak most 3—5 napokat dolgoznak. Az óráber napszámokra átlag 40 cent. Embereket ritkán vesznek fel, így Szekeres munkástárs most nem ajánlja, hogy oda költözzenek munkát kereső magyarok.

Hutchinson, W. Va. E. B. testvér írja, hogy Hushinson most le van zárva, ők is Cliftonra, No. 6. bányába járnak dolgozni, de úgy hallják, azt a bányát is hamarosan lezárják. Nagyon sok ember van ott, ezért B. testvér nem ajánlja, hogy arra menjenek munkát kereső magyarok.

Reedsville, W. Va. Koren Zoltán bajtárs tudatja, hogy náluk jól megy a munka a Bethlehem Mines Co. Burk nevű bányájában, 6 napot dolgoznak hetenként. A bánya egyenes, a szén 4 sukk magos. Víz kevés van, gáz nincsen, bóna top marad.

Karbid lámpát használnak. A szén masina vágja, tonna-számra fizetnek 51 és 57 centet. Szerencsétlenség ritkán történik, a bányamód megfelelő és vesznek fel új embereket éjjeli shiftára.

McRoberts, Ky. Borbély József testvér írja, hogy ott jól megy a munka, 6 napot dolgoznak hetenként. A bánya egyenes, a szén 4 1/2—7 sukk magos. Gáz nincsen. Karbid lámpát használnak. Slate van a szén közepén 2—10 inches. Tonna-számra fizetnek masina után roomban és entriben 40 centet, pillerben 43 centet, pikk után 45 centet. Emberek családosok és nőtlene kaphatnak munkát.

Premier, W. Va. Kumi János bajtárs tudatja, hogy ők 5—6 napot dolgoznak hetenként. A bánya egyenes, a szén 3 1/2—4 1/2

sukk magos. Víz néhol van egy kicsi, gáz nincsen. Kő néhol van Karbid lámpát használnak. A szénat diggolni kell. Kárészámra fizetnek 2 tonnás kárért 80 centet. Szerencsétlenség ritkán történik, az emberekkel elég jól bannak és néha vesznek fel új embereket. Kumi bajtárs olyan bányászoknak ajánlja a helyet, akik szeretnek kis szénben dolgozni.

Shinnston, W. Va. Kovács István munkástárs közli, hogy a Pine Bluff bányában 3—4 napot dolgoznak hetenként. Új embereket most nem vesznek fel, azon a vidéken mindenütt gyengén megy a munka.

Jenkins, Ky. Szücs István testvér tudatja, hogy ők 6 napot dolgoznak hetenként. A bánya egyenes, a szén 6—8 sukkos. Víz van, de pumpázzák, gáz nincs, kő nincs, széntop marad. Karbid lámpát használnak. A szén masina vágja, tonna-számra fizetnek masina után 40 centet, pikk után 43 centet. Szerencsétlenség ritkán történik, az emberekkel megfelelő bannak és vesznek fel új embereket. Szücs testvér ajánlja a helyet munkát kereső magyaroknak.

Farr, Colo. Egy testvér írja, hogy ott a munka szeptembertől február 16-ig nagyon jól ment, most azonban már csendesebben dolgoznak. A bánya siopos, a szén 4—9 láb magos. Víz van némely helyen, gáz is akad egyes helyeken, kő is akad Villany lámpát használnak. A szén masina vágja, tonna-számra fizetnek 77 centet. Az emberekkel elég jól bannak és vesznek is fel új embereket. A hír küldője ajánlja a helyet.

Creighton, Pa. Egy bajtárs írja, hogy ott nagyon gyengén megy a munka a környékbeli bányákban és most nem is ajánlja a hír küldője, hogy oda menjenek munkát kereső magyarok.

Rutherford, Pa. Egy testvér írja, hogy ott 3—4 napi munka van egy héten. Embereket csak ritkán vesznek fel, így nem ajánlja a hír küldője, hogy oda menjenek munkát kereső magyarok.

Kulpont, Pa. Lázár Lajos bajtárs tudatja, hogy ők most 3 napokat dolgoznak egy héten. Most nem ajánlja munkát kereső magyaroknak, hogy oda menjenek.

Rossmore, W. Va. Bohonyi József munkástárs írja, hogy ott 3—4 napot dolgoznak hetenként. A bánya egyenes, a szén 6—7 sukk magos. Víz van, gáz nincsen, kő van 6—24 inchig. Karbid lámpát használnak. A szén masina vágja, de van pikk munka is. Kárészámra fizetnek 2 tonnás kárért 70 centet. Szerencsétlenség ritkán történik, az emberekkel elég megfelelő bannak. Új embereket mindig vesznek fel, de Bohonyi testvér azt írja, addig nem érdemes oda menni, míg a munka jobban meg nem indul.

HAZAI TELEKKÖNYVI SZERZŐDÉSI ÉS JOCI ÜGYEKBEN forduljon mindenki bizalommal
DR. L. BERNSTEIN
hazai ügyvédhez
1645 SECOND AVENUE
NEW YORK CITY.

VIGYÁZZON MAGÁRA!

Juvito Balsam for colds 35c
Juvito Pure Herb Tea \$1.00
Kapható drogstorekban és grocery storekban, vagy direkt a gyárostól is megrendelhetők:

JUVITO GYÁR

Bielek Mfg. Co.
5151 BUTLER STREET.
PITTSBURGH, PA.

Magyar Bányászok!

Ne csináltsdon ruhát, mindenféle futóbetyárral. Jöjjön be hozzám, aki évek óta becsülettel szolgálja ki.

Elsőrangú munka. OLCsó ÁRAK.

JOHN ALTMAN

magyar szabó
61 MARKET STREET,
Pennsylvania Depot mellett.
BROWNSVILLE, PA.

FIRST NATIONAL BANK

North-Fork, W. Va.

Bankunk legszilárdabb és vidéken. Betétek után fizetünk 3 százalékos. Pénzt felmondás nélkül bármikor kikapthatja.

Ne küldje pénzt idegen bankokba, hanem helyezze el nálunk, ahol teljes biztonságban van.

PÉNZKÜLDÉS. HAJÓJEGYEK. JOGÜGYI DOLGOK.

MAGYAR BányászOKI

Mi kocsiszámra vesszük az árut, azért adjuk olcsóbban, mint más! A magyarok legnagyobb része nálunk vásárol, jöjjen az is hozzá, aki eddig nem volt vevőnk. A mi stórnak a legnagyobb Grocery üzlet a vidéken.

Elsőrangú áruk. Olcsó árak.

SANITARY GROCERY CO

Northfork, W. Va.

HUNTINGTON BANKING & TRUST CO.

HUNTINGTON, W. VA.

Egy jó bank — egy jó városban.

Helyezze el nálunk pénzét!

WELCH VIDÉKI MAGYAROK!

Külföldi Osztályunkat megnyitottuk. Az óházába pénzt küldünk, dollárban vagy haza pénzben. Árnyalmaink olcsóbbak, mint akármelyik más bankban. Pénzeszközaink tisztaságuk a legjobban az egész County-ban. Alapítók \$100,000.00 Tartalékunk \$40,000.00

MERCHANTS AND MINERS BANK, WELCH, W. VIRGINIA.

TAMÁSI ÁRON, a Külföldi Osztály vezetője.

Dr. L. L. BELCHER, WELCH, W. VA.

Minden fogmunkát, híd munkát, töméseket, korona munkákat, a legmodernebb rendszer szerint fájdalom nélkül végzek. A magyarok figyelmes kiszolgálásban részesülnek... nálam évek hosszú sora óta.

KÁLLAY TESTVÉREK

1925. évre szóló kertészeti árjegyzékünk ismét megjelent, mely magában foglalja mindennemű Gyümölcs, Díszfákat, Díszbokrokat, Rózsákat, Gazdasági konyhakerti és virágmanókat, Szoba növényeket. Irjon Ön is egy példányt az alábbi címre:

KALLAY BROS. CO.

PAINESVILLE, OHIO.

B. 1.

KISS EMIL BANKHÁZA

A Magyar Királyi Postatakarékpénztár képviselője

Az Északamerikai Egyesült Államok területén

UJ CIMÜNK

Fourth Ave. at 9th St.

NEW YORK

ALAPITVA 25 ÉV ELŐTT

KÖRUTAZÁSI JEGYEK LESZÁLLÍTOTT ÁRON

NEW YORKBÓL \$192.50

BUDAPESTRE ÉS VISSZA

és U. S. Revenue Tax. Egy kitűnő alkalmat ajánlunk önnek: ellátogatni az óházába leszállított harmadosztályú körutazást kiránduló Jegyvel. Utazásunkat külön vonattal vizszi Hamburgtól utazásuk céljáig, tapasztalt vezetőik felügyelete alatt.

Itt lakó idegenek, akik 12 hónapra belül visszatérnek, nem esnek a quotatörvény korlátozását alá. — Foglalja le idejében helyét.

Visszatérési engedélyért és más felvilágosításért forduljon bármely helyi ügynökhez, vagy

UNITED AMERICAN LINES

35—39 B'way, New York.

KÉZI MUNKÁK

Importált D. M. C. Pamutok, De-lin és Berliner kendők. Kész áruk. Járkos áruk nagy rakitára.

Kérlek ingyen árjegyzéket. Vidéki rendelést 24 óra alatt szállítunk.

CHAS. K. GROSS CO.

8803 Buckeye Rd. Cleveland, Ohio.

E lap előfizetési ára 2.00 dollár.

DR. O. D. CROUT

Chiropractor

POOR-FORK, KY.

Ön sok mindent próbált, hogy visszanyerje egészségét. Kezeltesse általam magát, az én gyógyódom a legjobb! Kezelésem által biztosan újra egészséges lesz!

Örült-e vagy gonosztevő?

Andreánszky Gyula nem is olyan örült, mint amilyennek hiszik. — Bolondnak teszi magát, de van annyi esze, hogy sztrájkőröket szállítson az Észak West Virginia bányáiba. — Clarksburg határában megverték a becsapott sztrájkőröket.

Nagy undorral írunk ebben az újságban Andreánszky Gyuláról, a magyar bányatelepek közt kóborló félkegyelmű hiénáról; aki ma az egyik telep sztrájkdombján, holnap a másik telep trágádombjának az árkaiban alussza ki a munsáingózt a fejéből, de ezt az utatátot le kell most küzdenünk.

Le kell küzdenünk azért, mert ez a szerencsétlen félbolond ember most már lecsúszott a lejő legmélyére és odáig süllyedt, hogy megharapta azoknak a magyar bányászoknak a kezét, akik szánalomból kenyeret dob tak itt-ott a szájába.

Andreánszky Gyula egy évtizednél régebben járja a magyar bányatelepeket és ez alatt az idő alatt mindig a bányászok kegyelméből tetgette részeg és nyomorult életét.

Ahol megjelent a mindig piszkos, mindig rongyos, mindig részeg csavargó, mindenhol megszánták és szánalomból előlították egy-egy újságra, már csak azért is, hogy legyen mivel tovább mennie a rendes emberek szeméi elől.

Évről-évre mind több és több újság pénzét itta el, mind több és több lap vonta meg tőle a kép viselőt, és ezért valahogy csak eltengődött a szerencsétlen, most már végképen lezúllott ember a magyarok közt.

Ki vacsorát, ki éjjeli szállást, ki egy elviselt ruhát adott neki, hogy az Isten hiede meg ne vegye s akárhányszor helyen, de különösen konvenciók alkalmával gyűjtést rendeztek javára és úgy huztak rá félig-meddig tisztességes gúnyát.

Az alkohol rettenetes örületében, a delirium-tremensben azonban néha-néha maradt még egy-egy világos pillanata, de az utolsó években ezeket a világos perceket csak aljasságokra használta fel Andreánszky.

West Virginia déli részében volt négy-öt éve a tanyaia, de arról a vidékről végleg el kellett költöznie, részben mert megutálták, mikor Logan völgyén emberkecseságra adta magát, részben mert kicsalt egy pár száz dollárt, mikor valami "újságot" adott ki a bányászoknak.

Pár héttel ezelőtt az egyik magyar lap Pennsylvaniába küldte Andreánszkyt, onnan azonban csakhamar West Virginia északi részébe ment, ahol a sztrájkoló és sztrájkőrök magyarok közt nézett szájál.

Régebben, talán három hete tudatták már velünk, hogy Andreánszky Gyula, a magyar bányatelepek félkegyelmű csavargója, végleg bucsút mondott a tisztesség minden maradványának és — sztrájkőröket szállít arra a vidékre.

Nekünk ugyan erről a szerencsétlen csavargóról magas véleményünk soha nem volt, de azért még sem tudunk felőle elhinni ilyen ocsmánságokat. Nem hittünk el annyi zűlést, hogy egy ember követ dobhasson azokra a bányászokra, akik undoruk dacára kenyérral látták el éveken keresztül.

Most azonban minden kétségünket eloszlattak. Szegény

becsapott, elbolondított magyarok tudatták velünk Clarksburgból, hogy őket ez a hiénasztrájkőrésre szállította, anélkül persze, hogy arról a becsapott embereknek fogalmuk lett volna.

A Pennsylvaniából West Virginiaba csábított magyarok csak akkor látták, hogy sztrájkőrökre hívták őket, mikor már ott voltak West Virginiában.

A becsapott és felháborodott magyarok persze tovább álltak ezektől a telepektől és egyenlőre megtagadta Andreánszkyt Clarksburgban, ahol egy kicsit helyben hagyták.

Ez azonban nem adta vissza nekik kidobott pénzüket és így arra figyelmeztetik a magyarokat, hogyha valahol megjelenik és munkát ajánl vagy munkára csábítja őket, dobják ki a házaikból.

Nagyon érdekes és a delirium tremens (pálinka örület) utolsó stádiumban lévő sztrájkőrök agyvelő jellemző megvilágítása egyébként Andreánszky-nak az a törekvése, hogy ocsmánly mesterségét még a féktelenül tájékozott gyűlölettel is öszszekötö.

Tudvalevő tény, hogy Andreánszky egyetlen egy embert gyűlöli a legnagyobb féltelenség-gel ebben az országban és ez az egy ember: Himler Márton.

Ez a gyűlölet természetesen, mert tudomásunk szerint valahányszor Ajaxra (Himler, W. Va.) vitte a sorsa, ott mindig megkönyörültek rája és mindig juttattak neki egy pár ruhadarabot. Az aljas emberek mindig gyűlölik a jötevőket.

Hogy tehát elterelje Észak West Virginiában a maga bitangaságairól a figyelmet, nem mond kevesebbet a magyar bányászoknak, mint hogy — Himler Márton viszi transzporton a sztrájkőrök bányászokat arra a vidékre.

Bizonyára arra számít, hogy előbb-utóbb kikaptnak valamiképpen, hogy egy magyar "újságos" szállítja Jamisonékhoz és a többi társaságoknak és a sztrájkőrök és akkor nem órák, de Himlerre gondolnak majd a bányászok.

Hogy ennek az örütségnek milyen nagy hitelt adnak a bányászok, arra nézve leközöljük egy magyar bányászok levelet, akinél szintén megjelent Andreánszky ezzel a mesével.

Az illető honfitárs természetesen kinevette ennek a szerencsétlen örületnek a meséjét, de akkor még nem sejtette, hogy mi lappang a mese mögött.

Mindezt pedig nem azért írtuk meg, hogy Andreánszkyt a magyar bányászok bántalmazták.

Andreánszky kétségkívül örült, aki cselekedeteiért nem felelős, de kriminális, gonosztevő örült, akitől őrizkedniük kell a bányászoknak.

Mert tébolya nem abban nyilvánul, hogy a vonat alatt veszen véget életének, hanem abban, hogy jó pénzért sztrájkőröket igazítson Észak West Virginia bányáiba.

Maradok tisztelettel

Mike Csizmadia
Box 596.
Rivesville, W. Va.
Febr. 28. 1935.

Igen tisztelt Himler Márton ur,

Nem tűrhetem már tovább az ön hazai fajta kázmérkendő kétségbeesését, akinek mindkét oldala színes. Ön is a bányászok lapjában a szervezett bányászokat táplálja reménységgel és hogy társának ki az utolsó csepp vérig

a győzelemért, az hátuk megett pedig Himler Márton ur szedi össze a sztrájkőröket és személyesen viszi őket olyan helyekre, ahol az szervezett bányászok sztrájkba mentek. Inkább rábízta egy tudatlan egyénre a Himler társaság bányáját vezetésre, csak Ön személyesen mehesen az sztrájkőrökkel és mikor a helyszínre érnek, átadja a társaságnak a szegény gyakorlatlan embereket jó fizetésért, akkor faképnél hagyja őket, pedig azt fogadja ön előttük, hogy Ön mindig velük lesz.

Ilyen eljárás után tisztelt Himler Márton ur nem helyes eljárást visz véghez az szervezett bányászokkal szemben és most már ha meg akarja tudni Himler ur, ez valódi tisztá forrásból eredt, minek után Andreánszky Gyula ur talán az életében se beszélt igazat, mikor ezt az újságot előttem elmondotta akkor sem hazudott talán, mert egyik szemét igen szorongatta be, mint mikor az leány az legénynek kacsintgat.

Jár most a körutjában pléztől pléztől valami Hirlap pulija és oda is be megy, ahol hivatalos nincs, csak hogy ő magyarhassa azt a tökélet utótt fejből való kóhalmányt.

Minek után a Szabadság lapja kezelésétől kidobták és azonnal otthagyták. Amellett egyfolytában nem is bírja eldiktálni, meg még áll vele és fujtat, mint a kehes ló és azt mondja, hogy ha sokat beszél igen fáj a szíve, mert Pennsylvaniában az Westi fájfi begyőről gyalog frósponttal ért le az vasutára és igen össze törte magát. Bizonyára valamelyik honfitárs megindította, hogy igyekezzen lefele, mert elkésik a tréutól, azért támaszkodott az orrán és törte össze magát és azért fáj a szíve.

Azt tanácsolom Himler urnak, hogy szüntesse be a szkebe szállítást, mert ismét meg fogja személyesen az Andreánszky ur, mint Bransvilleben és Junintában és más plézekben, határozottan nem tudom azon illető nevét, aki az mult éjben igen vágta az Himler urat az Bányászlapban, azt állítja Andreánszky, hogy azt is családostól együtt, elvitte skeb-plézt, hogy az bász fog lenni, hogy ne legyen ott, aki mindig üldözni szokta és mikor oda értek, Himler ur elsőkött, ötödik pedig egy vízes pléztbe tették dolgozni, de ő hivatkozott Himler urra, hogy ő bászok ment arra a plézt, de ott bászra szükség nem volt, volt ott elég.

Tetszik látni Himler ur, milyen munkákat visz végbe a magyarokkal, hogy pártolják őket, és mindig görbe uton jár a Himler ur, még se teszi meg azt a viccet, mint Andreánszky a Westi fájfi hegyen.

Maradok tisztelettel

Mike Csizmadia
Box 596.
Rivesville, W. Va.

BANKUNK

szükséllár és minden tekintetben, jó, pontos kiszolgálásban részesíti feleit. Ne tartsa pénzt otthon. Ne küldje idegenbe, hanem tartsa nálunk.

BETÉTEK UTÁN 4 SZÁZÁLEKOT FIZETÜNK. Betéteket felmondás nélkül fizetjük vissza.

The Bank of Masontown
Masontown, W. Va.

LOGAN COUNTY BUS CO.

LOGAN, W. VA.

Nappali és éjjeli autójáratok Logan County bármely részébe. Kényelmes autómobilok. Telefon szolgáltat.

Ha autómobilra van szüksége, keressen fel bennünket.

GRACE F. MITCHELL

Room 221. Holland Bldg.
LOGAN, W. VA.

Zongoratanító. Tanítványokat elfogad. A legjobb módszerrel tanít.

márc. 12.

COMMERCIAL HOTEL

szobák \$1.00
Az állomással szemben

Prop. E. K. GÜNTNER

APPALACHIA, VA.

Ha tiszta szobát és jó ételt akar, térjen be hozzám!

ÉN NEM VAGYOK CSUHAS!

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Novák Lajos, Elisabeth, Pa. A jövő héten sorra kerül. E héten anyaghalmozás miatt szüneteltetnünk kell ezt az ügyet.

Bernáth József, Cheat Haven, Pa. Utána az Öné kerül sorra. A beérkezés sorrendjében közöljük a leveleket.

Nagy Miklós, Nu Mine, Pa. Az Öné is sorra kerül.

J. B. M. H. Öné is.

Molnár Gergely, Rivesville, W. Va. Special Delivery sürgős kézbesítést jelent.

Mary Borbély, Logan, W. Va. Egy monavillel hiü előfizető néje.

Fülöp Sándor, Holden, W. Va. Osváth Géza, Ethel, W. Va. Sorra kerülnek. A héten helyszűke miatt nem foglalkoztunk a dologgal.

Maxim Gyula, Logan, W. Va. A Bányászlapot nem lehet arra használni, hogy akire Ön haragszik, arra kigyót-békát kiálthasson abban.

Ami pedig az örömlányokat illeti, azt úgy tudjuk, a Delta Hotelban is találhatunk — tehát elsősorban az Ön aijtája előtt kell seperi.

KIRÁLY ERNŐ

ÉS MÁS MŰVÉSEK

75C LEGUJABB ÉNEKSZÁMAI 75C

- Ezen új lemezek el ne maradjanak egy fonográf mellől sem
- SOÓS MARGIT:
- Fránya fránya cimborát.
 - Enelli, Spunelli
 - HARMAT ILONA:
 - Volt egy leányka.
 - Férjünk mi csokit som' sem kínálunk.
 - Oly szép vagy, mint a bűn.
 - Szeretlek karomba zárom.
 - Mikor nekem Berkes Béla muzsikál
 - Hímegek utánad egy május éjjelen.
 - Drága, drága, drágaleány.
 - Futydál Gőzön Gyula enelli és futydál.
 - SÁRAI ÉS VAKAR:
 - Gulyás III.
 - Rúcsos gazda a korjantós csárdában, I és II. rész.
 - KOZÁR DÁVID CIGÁNY-ZENEKÁR:
 - Hudnagys
 - KONDOR ERNŐ:
 - Megköttem a kezedet anyadtól.
 - Csillt. szívem, csendesen.
 - GOZON GYULA:
 - Mékszerint
 - Böskem és hadnagy ur.
 - NÁDOR JENŐ:
 - Dobosk. viláde.
 - Ott ahol a kutyán látnak.
 - 10042-P Klári piros, belül edes!
 - 10023-P Szív küldi szívem, szívesen
 - 10023-P Vízadunk
 - 12104 Csulla mind a férfi.
 - 12105 Látlak-e valaha téged?
 - Nein vagyok én méltó hozzád.
 16. Bay krajcaros levélpapír.
 - Temlós volt a faluban.
 - OTVOS GITTA, KIRÁLY ERNŐ és
 - VIRÁG JENŐ:
 - Tánc kettős
 - 10043-P Isplány kettős.
 - SAJÓ IZSÓ:
 18. Nehéz volt a megszűrés.
 - A szegény vájáról.
- UJVÁRY KÁROLY:
- A modern cipőtitkár. I. és II. rész
 - Filletter nótá.
 - Edes-kedves apukám.
 - Vasárnap várom a bakánat.
 - Buckettől.
 - Gyere cigány.
 - Hocsi te fűtött.
 - Páris Mária a Pszander-kávéházban.
 - Úzenetet hoztam.
 - RASKÓ GEZA:
 - Oh! Pesti te drága Pesti.
 - Oh! a kékső berekeni tul.
 - SÁROSY MIHALY:
 - Uzenetet küldtem hazra.
 - Az a cifra egykedő.
 - Muzsikuss lány.
 - Nem tudok hazamenni.
 - OLAH LAJOS, tárogató:
 - Budjosi tárogató dalok.
 - Nein leh trinke nótá.
 - ERDOS RICHARD:
 - Kitették a holttestet az udvarra.
 - Szomszédasszony, galambom.
 - Enelli Pinter.
 - Lejullott az őzi róza levele.
 - Tul a Dunán Baranyában van
 - egy kisany.
 - Szűcs a rübe.
 - Peketo szom vészakája.
 - Nyisd ki babám az ajtót.
 - FENAK SÁRI:
 - Életemem is volt nekem.
 - Lyasitára kerink.
 - SZANTÓ GÁSPÁR:
 - Sikós a hó, csuszik a szán.
 - Házunk előtt mennék el a huzár.
 - Megállók a keresztutnál.
 10. Juhász legény, szegény Juhász legény.
 - Meszkörmög egy kislyánytól a héten.
 11. Ninosz csillag fenn az égen.
 - A csen után vedt-vedt.

Önműködő zongorákra (Player Piano) henger (Rollok) szintén kaphatók!

Nagy választék KIRÁLY ERNŐ lemezekből!

RAKTÁRON TARTJUK:

Berkes Béla Rész Laci
Farkas Pál Ronda Marcs
Radics Béla Lemondás
Bauman Károly
Király Ernő
Körösi Aurél
Nádor Jenő
Körösi Béla
Körösi Béla

Rózsa János
Ferenek Károly
Gyárfás Dezső
Solti Hermin
Steinhardt Géza
Fedák Sári
Zolt Ferenc
Stb. lemezeit.

Négy darabnál kevesebbet vidékre nem küldünk. Canadába a drága szállítás miatt minden lemez tíz centtel drágább.

Kérje részletes katalógus, lemez, kotta- és zongora-hengerárjegyzékünket. Amerikai legnagyobb hang- és zeneműkereskedése

KEREKES TESTVÉREK
208 EAST 86TH STREET.
NEW YORK, N. Y.

Ha a békik felneveléséről van szó, sem mi sem oly fontos, mint a helyes táplálkozás életük kezdetén.

Az okos anyák nem kockáztatnak semmit. Nem kísérleteznek más táplálékokkal. Ezek csak Borden's Eagle tejet használnak békijük táplálására.

Ha ezt a hirdetést beküldi a The Borden Company, Borden Building, New York, címére, saját anyanyelvén fog kapni utasítást, hogyan táplálja babját Eagle tejjel.

FERGUSON TAILORING CO.

LOGAN, W. VA.

Ruhák rendelésre kitűnő anyagból. Ruhatisztítás és vasalás. Minőség — Érték — Jó kiszolgálás a jelszavunk.

MAGYARUL BESZÉLÜNK.
At Atlantic & Pacific Sea Co. üzlete mellett az állomáshoz vezető uton.

AZ "OCCIDENT" GARANCIAJA.

Mi garantáljuk azt, hogy az "Occident" liszt nem csak jó minőségű, hanem sokkal jobb, mint más liszt. — Ön készíthet belőle olyan kitűnő kenyeret, mely minőségben, fehérségben, izletességben és általában minden egyéb tekintetben sokkal jobb, mint amilyen kenyeret Ön más lisztből készíthetne.

Ezen garancia folytán, minden kereskedőt utasítottuk, hogy fizesse vissza a vételárát minden olyan vevőnek, aki nincs megelégedve az "Occident" liszttel.

A mi ajánlatunk.

Kísérleljen meg egy csomag "Occident" lisztet és készítsen abból annyi kenyeret vagy tésztaféléket, amennyit akar. Ha Ön nem győződik meg arról, hogy az jobb, mint bármely más liszt, azt megelégedéssel használt liszt, úgy vigye vissza a csomagban megmaradt lisztet és visszakapja Az Ön Pénzét. A kereskedő, minden további nélkül, visszatéríti azt.

TUG RIVER GROCERY COMPANY

WILLIAMSON, WEST VIRGINIA.

BULGÁR NÖVÉNY TEA

A BULGAROK VER TEÁNAK NEVEZIK.

MIRE SZOLGÁL AZOKNAK, AKIK BETEGEK?

SEGIT meggyógyítani a reumatizmust.

SEGIT a duguláson.

SEGIT kitisztítani a vért és gazdagítani teszt.

SEGIT mindenféle gyomorbetegséget.

SEGIT kitisztítani a vesét és elősegíti annak működését.

Tartson mindig kéznél egy doboz Bulgár Növény Teát — kapható minden drogustorban.

35c. 75c. \$1.25c.

Családok vegyék meg a nagy öt hónapra készletet. Ha az Ön ártalmatlan nem tud Önnek a nagy dobozzal szolgálni. A nagy doboz \$1.25-ért és én szívesen elküldöm Önnek. Cím: H. H. VON SCHLICKER, Dept. A 822 Locust Str. PITTSBURGH, PA.

STAR CASH MARKET

304 W. Pike Street.
Clarksburg, W. Va.

HUS ÉS FÜSZERÁRUK

Magyarosan, házilag készített húsrúkh.

EGYEDÜLI MAGYAR STÓROS A VIDÉKEN.

RUHÁT csak jó szabónál csináltasson. Mi a legjobb kelmet adjuk. 500 különféle szövetünk van raktáron. Üzletünk a Star Cash Market mellett van.

THE LIBERTY TAILORS

304 W. Pike Street.
CLARKSBURG, W. VA.

AMERICAN TAILORING COMPANY

Day & Night Bank Building
WILLIAMSON, W. VA.

RUHÁT ott csináltasson, ahol jó árut adnak és becsületes kiszolgálásban részesül.

27.50-TÓL 45.00 DOLLÁRIG.

Elsőrangú finom ruhát csinálunk.

BATES SANATORIUM

Hullámfürdők és a gyógyfürdők minden faja villany kezeles. masszázs és dietikus étrend.

202-204 Fifth Avenue
Huntington, W. Va.

IAEGEREN

a legnagyobb és legjobb bevásárlási forrás

ROSENZWEIG'S DEPARTMENT STORE

Iaeger, West Virginia.

Kitűnő férfi, női és gyermekruházati cikkek és Army & Navy holmik.

Munkában a vörös maszlagolók Canadában.

Áttették székhelyüket Canadába a törvénytelen sztrájkra uszítók. — Három bányánál sztrájkba ugrottak a bányászok. — A szervezet vezetői állították helyre a rendet.

A keménysejtvényvidéken, Pennsylvaniában a legutóbbi hónapokban egymást érték a törvénytelen sztrájkok. A bányászok közé furakodott moszkvai bérencek mindenütt zavart igyekeztek kelteni, hogy azután a maguk önző célját elérhessék. Sikertől is több helyen a bányászokat egy ideig félrevezetn, addig, míg a bányászok türelemmel várták, hogy a sok mézes-mázos ígérethől legalább valami megvalósul. Mikor azonban a bányászok látták, hogy a beigért nagyszerű világból semmi sem lesz, kiebudalták maguk közül a befurakodott elemeket.

A Pittstoni kudarc után forrónak találták maguk alatt a talajt és áttették munkásságukat Canadába, ahol, úgy vélték megfelelő a talaj a számukra.

Drumheller kerületben ütöttek tanyát, ott ahol csak a legutóbbi hónapokban kötötte meg a szervezet a szerződést a bányatulajdonosokkal, ahol tehát még nem csillapodott le eléggé a hangulat a hosszú sztrájk folytán.

A szervezet csak nagy erőfeszítések és áldozatok árán tudta elérni azt, hogy a bányászok azon a vidéken szerződéshez jutottak és pedig olyanhoz, mely az adott viszonyok között kedvezőnek nevezhető.

Alig pár hónapja van alkalmiában ez a szerződés és a bányászok egy kis munkához jutottak a hosszú sztrájk után. Mikor a bányászok között a legutóbbi hetekben megjelentek felbujtók, akik azt hangoztatták, hogy a vezetők elárulták őket és sokkal, de sokkal jobb szerződést érhetnek volna el, ha közülük választottak volna megbízottakat a társaságokkal való tárgyalásra. És ma is lehetne ezen segíteni, ha rájuk hallgatnának.

A bányászok, akik most a munka által egy kis levegőhöz jutottak és akik a sztrájk alatt összegyűlt adósaikat is törlesztették, nem nagyon szívesen hallgatták a lázítók beszédét, mert hiszen ép a hosszú sztrájk alatt ismerték meg, hogy milyen önzetlenül állt mellettük és küzdött értük a bányász szervezet vezetője, azok a tisztviselők, akiket az ő bizalmuk helyezett annyira a vezéri székbe.

Sajnos azonban voltak a bányászok között olyanok is, akiknek nagyon tetszett a vezetőség legyalázása, s akik, ahelyett, hogy vezetőik védelmére keltek volna, még segítettek a lázítóknak és szidták a vezetőket, hogy azok a hibások a mai rossz viszonyokért a széniparban. Mikor így az egység meg volt bontva, lesbe álltak, mint a pok a hálójában, hogy a legcsekélyebb oknál aztán rácsaphassanak a lázító beszédekkel befőt és innárra tehetetlennek tartott szervezetre, hogy aztán ők kerüljenek a bányászok vezéri székébe és ott, nem úgy mint a mostani vezetők, a bányászok ügyes bajos dolgait, a legjobb tudásuk szerint intézzék és a bányászok érdekeit szolgálják, hanem mint a pok szipolyozhassák a bányászokat.

Az ok nem is késett soká, hiszen okot keresni mindig lehet. Apró cseprő különbségek és nézeteltérések mindennap akadnak a bányákban a bányász és a formán között, amit azonban kölcsönös jóakarattal mindig el lehet intézni.

Egy ilyen csekély ok miatt, amit azután kiszíneztek, meg-

nagyítottak és sérelemmé fújták fel, kihívták a bányászokat a bányából. Sztrájkba vitték a bányászokat, akiknek nagy része nem is akart sztrájkolni, csakhogy a nagyhangukkal, a kiabálásukkal megfélemlítették a komolyabb bányászokat és azok jutottak szóhoz és azok lettek a hangadók, akik egy huron pendültek a moszkvai bérencekkel.

Megválasztották a sztrájkbizottságot és a társaságnak ízentek, hogy a szerződést felbontottnak tekintik és csakis új szerződés mellett hajlandók a bányászok munkába állni. Kimondották azt is, hogy bizalmatlanok a szervezet vezetőivel szemben és ezért nem is akarják, hogy a szervezet tárgyaljon a társaságokkal. Ők maguk a választott sztrájkbizottság utján fogják az ügyeket elintézni és meg fogják mutatni, hogy milyen jó sorsot biztosítanak a bányászoknak.

Csakhogy a társaság nem állt velük szóba. Kijelentette, hogy a szervezettel kötötte a szerződést és így csakis a szervezettel tárgyalnak. Felhívták egyúttal a szervezetet, hogy vigye vissza a bányászokat a bányába, mert az egész sérelem, egy bányász és egy formán közötti személyes ügy s az nem tartozik a szerződés körébe, hogy személyes ellentétek miatt sztrájkoljanak a bányászok.

A társaság azt is kijelentette, hogy ha a bányászok azonnal ebbe nem hagyják a sztrájkot, akkor visszaadják az ordert a rendelőnek és lezárják a bányát, mert üzemet vezetni nem lehet oly körülmények között, ha a bányászok nem tartják be a szerződést.

A szervezet vezetősége azonnal kiküldte megbízottjait és azok egy gyűlésre hívták a bányászokat.

Közben a "sztrájkbizottság" sem volt télen, az is gyűlést hívott egybe és egyúttal határozatot is hozott, hogy a bányászoknak tilos a szervezet gyűlésére elmenni s a törvényes vezetőket meghallgatni, mert azok "megint elárulják" őket.

Azonban hiába volt a "sztrájkbizottság" minden erőfeszítése, mert a bányászok nagy többsége nem a sztrájkbizottság gyűlésére, hanem a szervezet gyűlésére ment el.

A szervezet gyűlésén a vezetők ismertették a helyzetet, bebizonyították, hogy a "sztrájkbizottságnak" csak zavarkeltés a célja, hogy a bányászok érdekeik ellen cselekedzenek, ha rájuk hallgatnak és hogy sehol sem értek el semmit a lázítók és az ő munkájuk mindig csak kárára volt a bányászoknak. A gyűlésen megjelent bányászok erre elhatározták, hogy azonnal munkába mennek, a sztrájkot abbahagyják és a befurakodott lázítókat, kitessékelik soraikból.

Még egy utolsó erőfeszítést kíséreltek meg a moszkvai bérencek, de a bányászok már nem ültek fel annak és másnap munkára jelentkeztek a bányában annál is inkább, mert közben kiderült az is, hogy a bányász, akin a sérelem esett, szintén befurakodott moszkvai ügynök volt, aki csak pár nappal azelőtt jött oda a bányába munkába és csak azért váltál szinleg bányamunkát, hogy előidézhessék a zavart.

A sztrájk tehát megszűnt és a bányászok ismét egy tanulóval lettek gazdagabbak, hogy

csakis a szervezet általuk törvényes formában megválasztott vezetőire hallgassanak, ha azt akarják, hogy érdekeik meg legyenek védve, s ha nem akarják maguk alatt vágni a fát.

AZ ANGOL Bányatulajdonosok MEGINT BÉRVÁGÁSSAL KISÉRLETEZNEK.

Derbyshire szénmező 20.000 bányásza inkább sztrájkba megy, mint bérvágást fogadjon el.

Az angol bányákra is rossz világ járja. Az angol szén iránt is alaposan lecsökkent a kereslet és az angol szénben is így tultermelés van, ugyanígy, hogy egyre-másra zárnak a bányákat, amelyek meg nem zártak le, azokban is csökkent erővel dolgoznak vagy pedig a munkanapok számát redukálták.

Természetesen nem áll ez az összes bányákra, mert hiszen vannak ott is olyan szerencsések, akik fekvésű vagy olyan állandó szerződéssel rendelkező bányák, ahol a rossz helyzet dacára is teljes erővel folyik a munka, általában azonban ez a helyzet az angol bányáiparban.

A bányatulajdonosoknak is megcsökkent ennél fogva a keresetük és ezért arra törekcsenek, hogy a munkások bérén kárpótolják magukat.

Az angol bányászok nagyrésze be van szervezve, ezeknek szerződésük van, amin nem egykönnyen tudnak változtatni a bányatulajdonosok. Ezért ép úgy kísérelte meg, mint külföldi kollegáik. A szervezeten bányászok bérét próbálják jobban és mindig jobban leszorítani, arra számítva, hogy akkor a szervezett bányák is kénytelenek lesznek beadni a derekukat. Mert, ha a szervezeten bányák és a szervezett bányák szénének ára között túlságosan nagy az árkülönbség, úgy a vevők a szervezeten bányákat halmozják el rendelésekkel és akkor a szervezett bányák vagy kénytelenek lecsukni, vagy valamimódon a béréket redukálni.

Az angol bányatulajdonosok tehát kitervezték, hogy olyan helyen fogják megkezdeni a hátatamadást, ahol a szervezett és szervezeten bányák egyforma arányban vannak elosztva és a hol ha sikerül leszorítani a szervezeten bányászok bérét, úgy a szervezett bányászokat is meg tudják törni.

A Derbyshire szénmezőket találják legalkalmasabbnak erre a célra. Ott végyesen vannak a szervezett bányák a szervezetenkel és kiirták a bányákhoz, a szervezeten bányáknál, hogy rendeléseket nem tudnak kapni a magas termelési költségek miatt és kénytelenek lesznek lezárni a bányákat, vagy a béréket kell leszállítani.

A bányászok azonnal tiltakoztak a bérleszállítás kísérlete ellen és kijelentették, hogyha leszállítják a béréket, sztrájkba mennek.

A bányatulajdonosok erre lezárták a bányákat, azzal, hogy a rendelők visszavonták a rendeléseket, mert olcsóbban kapják a német szenet és így azt vásárolnak a vevők.

Csakhogy a bányászok megtudták, hogy nem egészen így van. Értesültek arról, hogy a bányatulajdonosok más bányák-

MULATSÁGOK A MAGYAR BányapLEZEKEN.

(Minden egyet béli hirdetését ingyen közöljük a rovatban, mely egyet a Magyar Bányászlap nyomdájában készített a mulatsághoz szükséges nyomtatványokat.)

Az Ethel és Vidéke Református Egyház 1925 március 14-én, szombaton, Monavillen, a Y. M. C. A. nagytermében Álarcos bált rendez. Beléptidő férfiaknak \$1.00, nőknek 25 cent. Kezdeté délután 4 órakor.

ÁLLAMI SZABADALMAT szerzünk jó eszmékre. Küldje találmányát, vagy egyszerű mintáját INGYENES felvilágosítáért. **Manhattan Patent Co., Inc.** 70 Wall St., New York

KERESD A PIROS VONALAT A TETEJÉN.

EZ A TALP

TOVÁBBTART AZ ACÉLNÁL NINGS SZÜKSÉG BÓRTALPRA.

Őn nem vehet fel soha más bányász cipőt a lábára, mely tovább tartana, mint a Hi-Press.

Nem kell pénzt bórtalpakra kiadni — Hi-Press talpak továbbtartanak, mint a bőrcipők acélszegei, amit valaha vett.

Vigyázzon a valódira — minden Hi-Press Bányász Cipő tetején köröskörül piros vonal van.

THE B. F. GOODRICH RUBBER CO. Established 1870 AKRON, OHIO

Goodrich HI-PRESS Mining Shoes

OBBAGY BROTHERS

General Merchandise Manufacturers of High Grade Soft Drinks POCAHONTAS, VA.

Magyar Testvéreim!

Üzletünk a legnagyobb Pocahontas és vidékén. Ne vásároljanak idegen helyen, amikor nálunk elsőrangú árut olcsóbban kapják, mint bárhol Becsületes kiszolgálásban reszesztjük.

OBBAGY TESTVÉREK

(A legnagyobb Grocery üzlet a vidéken.) POCAHONTAS, VA.

SZEM BETEGEK FIGYELMEI!

Dr. HOITASH J. FRIGYES SZEMORVOS

Wlen (Bécs)-ből, Ausztriából **Huntington, W. Va.** SIMMS KELLER BLDG. 704 Fourth Ave. HÍVATALOS ÓRÁK: délelőtt 9—12-ig, délután 1—5-ig. MAGYARUL IS BESZÉLNEKI

THE CITIZEN BANK OF WAR, WAR, W. VA.

Bankunk legszilárdabb a vidéken. Betétek után fizetünk 3 százalékos. Pénzt felmondás nélkül bármikor kikapathja.

Ne küldje pénzt idegen helyre, hanem helyezze el nálunk, a hol teljes biztonságban van.

A Magyar Bányászlap előfizetési ára egy évre 2 dollár.

Magyar Bányászok!

Hallgatók a legújabb újságot? A Bányászok Híradója győzően reményesen gyarapodott. A bányászok híradóján kívül készíti a

FŐBURDOS DÖHÁNYT ÉS A KUBA SZIVART. Tudjátok meg azt is, hogy mi vagyunk az egyedüli magyar híradó és szivar gyárok az országban.

KÖSTOLÓT INGYEN KÜLDÜNK! Megrendelések a következő címre küldendők:

FRIED TESTVÉREK gyárok 269½ PEARL STREET, NEW YORK, CITY.

EZ A BANK

a vidék magyarjainak a legeszebbben ajánlja fel szolgáltatást, minden tekintetben. Külföldre olcsón küldünk pénzt, mert a legnagyobb bankokkal állunk összeköttetésben és naponta táviratilag kapjuk meg a külföldi pénzek árfolyamát.

Betétekre 3 százalékos kamatot fizetünk.

The First National Bank, Williamson, W. Va.

OLVASTA MÁR A HARMONIKÁT?

Ha nem, kérjen azonnal mutatványkísérletet. A HARMONIKA

ma a legjobb és legértékesebb masab véc lap, mely évi KÉT DOLLAR fejében felvidítja a busuljának indult magyarokat. A HARMONIKA

olcsó, jó, tartalmas és izlées. Ez a címe: 7862 W. JEFFERSON AVE DETROIT, MICHIGAN.

BANK OF LYNCH LYNCH, KY.

Bankunk a LEGSZILÁRDABB a vidéken.

Betétek után fizetünk 3 és 4 SZÁZALÉKOT.

Pénzt FELMONDÁS NÉLKÜL bármikor kikapathja.

NE KÜLDJE PÉNZÉT idegen helyre, hanem helyezze el nálunk, ahol teljes biztonságban van.

Pénzküldés Hajójegyek

Barley Lovett Hardware Co.

az 5 és 10 centes Storral szemben

WELCH, W. VA.

Mielőtt valamit vásárol, nézze meg a mi raktárunkat. Ez az üzlet a vidék legszebb vásáru üzlete.

Saját érdeke, ha nálunk vásárol, mert mi olcsóbban adunk minden, mint más.

KITÜNŐ KÁLYHÁK dus választékban.

DANOLÓGÉPEK ÉS LEMEZEK. Keressen fel bennünket.

M. T. BALL

temetésrendező és balzsamozó, 3rd Avenue

Williamson, W. Va.

Felajánlom szolgáltatásomat és biztosítom a legjobb kiszolgálásról. Dísz tárgyakat és képrámákat eladásra raktáron tartok.

A Magyar Bányászlap előfizetési ára egy évre 3 dollár.

TISZTELT BARÁTAIM!

Tisztelettel értesitem a Welch és vidéke magyar bányászait, hogy a

BUDAPEST HOTEL

név alatt egy elsőrangú szállodát nyitottam a McDowell Streeten. 40 szobás szállodámat tiszta új bútorral rendeztem be. Évek óta mindig becsületes, jó kiszolgálásban reszesitettem a vendégeimet, ezentul is ezt fogom tenni.

Kérem a magyar bányászokat, tiszteljenek meg látogatásukkal.

BUDAPEST SZÁLLODA

MILLER LAJOS, tulajdonos

WELCH,

WEST VIRGINIA

Óhazai mesék....

SZIGETI MIHÁLY ES A NYOLC POK.
Írta: SZENTIMREI MÁRTHA.

(Folytatás.)

A negyedik pók.

A feloszló hullakkal telt csatatereken felütötte fejt egy sárgaképű, szederjes ajkú rém s halált osztó lehelletével megfertőzte a harcok mámorában örvongó világot. A kolerá! Hogy terjeszkedését feltartóztassák, a front mögött járvány kórházakat állítottak fel mindenfelé.

Szigeti Mihály dr. járványkórházba került. Az első napon kioktatta hűsleges pucérját, Festő Jóska.

— A kezdet mindig fertőtlenítsd, mielőtt valamit főzöl. A vizet forrald fel, a csajkát jól surolj ki. Akkor esetleg nem kapjuk meg a kolerát. De ha nem fogadsz szót és nem vigyázol, mindkettőnk elvisz az ördög, érted?

— Igenis.
Festő Jóska keményen összeütötte bokáját.

Szigeti doktor pedig egyik kolerás beteg-től a másikhoz ment. A halál oly mohó gyorsasággal nyult a görcsökben fetrengőkhez.

— Egy kis türelmet kérek! — intette Szigeti Mihály a halált.

A beteget nem adom olyan könnyen! — Egy kis türelmet kérek! — könyörgött betegeknek, akik rettentő szomjúságról panaszkodtak s kiálták volna a tengert.

— Egy kis türelmet... s jobban leszünk! De csak ópiumos vizet szabad inni!

A halál olykor meghátrált a kitűnő orvos előtt, ámbar elég áldozatot szedett.

— És a betegek?
Egy éjjel holtrafáradtan lepihenni készült Szigeti dr. Nem gyújtott világott, a tele hold éles fénnel öntötte el fekhelyét s az udvart, melyen éppen ablakával szemben kerekesszék volt. Vetkőződés közben láncsörgést hall, hát kinéz a függönytelen ablakon és mit lát?

Egy kolerás paraszt, akinek ópiumos vizet adott, kíváncszorgott a kuthoz, felhuzta a vedret s jót húzott belőle a dr. szemelátára. Ennek minden hajszála égfelé ágaskodott, amint ezt végignézte.

— Most megfertőzte az egész kuthat! Ilyen barmokon nem lehet segíteni... elveszünk mindnyájan!

Kétségbeesetten dobta magát ágyára. Midőn felébredt, a hűsleges Festő Jóska hozta már a forró theát. A nagy doktornak eszébe jutott az éjszakai jelenet s alig tudta undorát leküzdeni.

— Szép kis thea... fertőzött vízből való... ebből igyák én?

De alig vette a sajkát a kezébe, bágyadt szemei felragyogtak, mert a sajka szélén parányi pók ült s most felszaladt a karján. Örvendezve fordult hűsleges pucérjához.

— Nem halunk meg kolerában Jóska! Megjelent a pók!

Amit Festő Jóska széles mosollyal vett tudomásul, mert természetesen ő is inkább a babájához kíváncskodott, mint a meszes gödörbe.

— És Isten csudája! Sem a doktor, sem pucérja nem kapták meg a kolerát.

Az ötödik és a hatodik pók.

Szigeti dr. belekerült a Doberdó pergőtűzes poklába is. Oda, ahol a gránátoktól szétrobbanó sziklák segítettek megölni a vitéz honvédek. Ezer halál leselkedett reá s még se érte egy karcolás se, — talán mert a sziklák közt is meglátott egy satnya kuszó növény indáján egy pókot. Legalább ő ezt hiszi.

Több évi harctéri szolgálat után került haza. De hogyan! Lefogyva, megcsappadva, tüdőcsuchurttal. Vért hányt. Még az ő nagszerű testalkata is összeroppant az átélt viszontagságok alatt. Aranyos kedélye is cserbenhagya. Nem kért már senkitől és semmitől türelmet.

Türelmet! Az emberek kitörültek ezt a szót emlékeztetükből.

Kinek van türelme? Az övé is elfogyott. Megutálta az embermészárlást, a harcteret, a kényszerű hősieséget... mindent. Haza vágyott az édes anyjához... rajta kívül nem volt már más vágya.

Kultúra? Ambíció? Szerelem?
Semmire se gondolt már. Jó az a vérhá-

nyás. A halál is jó. Csak vissza ne kelljen mennie a harctérre.

Édes anyja zokogva fogadta bálványozott fiát, aki csak árnyéka volt annak a daliának, aki bevonult. Szigeti erőltetni akarta a jókedvet, de nem sikerült. A vizionálás örömet fojtogatta az örökös bucsu félelme. Hallgatagon vicsoráztak, habár rég nem látott kedves ösmerősöket üdvözölhetett sorra a beteg doktor: kedvenc ételeit. Az édesanya tekintete rajongó, aggódó szeretettel kísérte figyelemmel minden mozdulatát. Hamar bevégezte az evést, sietve cigarettára gyújtott s amint az első, felszálló füstkarika után nézett, kiderült arca, mintha hirtelen elmúlt volna minden gondja, baja.

— Anyácskám, ne féljen! Meggyógyulok és megyek vissza a harctérre. Nézze!

Ujjával felfelé mutatott. A menyezetről himbálózva ereszkedett alá egy pók, éppen orra előtt.

— Hogy került ez ide? — csodálkozott édesnyja. Tegnapi volt nagytakarítás!

Akárhogy került, de Szigeti dr. sorsdöntő óráinak kis fekete hírnöke ezuttal sem hazudott. A beteg meggyógyult s nem kellett többé bevonulnia, mert a forradalom véget vetett a háborúnak.

A hetedik pók.

Szigeti dr. még legényember volt, midőn egy lyukas fog miatt én is bekerültem irtoztos vörösbárony székébe. (Azóta még attól is rosszul vagyok, ha a miniszteri báronyséket emlegetik.)

— Egy kis türelmet kérek! — mondta s az a rettenetes vékony furo berregve szaladt a sajjó foggyökébe. S míg ezt a kínzó szerszámot tudományos óvatossággal kezelte, mesélte el nekem a pókokkal való rejtélyes összeköttetését. Abban a pillanatban a világon semmi sem érdekelt, miattam összedőlhetett volna a világ... de a pók-történetek fellegytem. Végtelenül kedves nek tetszett a doktor babonája.

Napok mulva — fogtómés közben — azt mondja a doktor:

— Olvasta a lapokban az eljegyzési hirt?

Vőlegény vagyok!

— Ah... nem olvastam. Gratulálók. Hirtelen elhatározás vagy régi szerelem?

— Szerelem... tetszik tudni... mikor az ember már tul van a harmincon és fogorvos. A szerelem tárgyát tökéletesnek látja és én ha belenézek a legszebb nő szájába és látok egy rossz fogat, ő már nem tökéletes. Mindenesetre azt veszem el, aki legjobban tetszik nekem. De nagyon nagy dolog az a házasság, rosszul is üthet ki... nagyon nehezen szántam rá magamat...

— És mégis... valóban hősies elhatározás...

— Oh, — már nem félek. Menyasszonyom nem helybeli s már az eljegyzésre kellett volna utaznom, midőn a vonat indulása előtt egy kevéssel még mindig habozva álltam a tükör előtt. És a tükör sarkában ott ült egy pók. Futottam a vonathoz. Egészen biztos, hogy boldogok leszünk!

A nyolcadik pók.

Akármiilyen csinos és kedves ember Szigeti dr., boldog voltam, hogy úgy másfél évig nem találkoztunk. De egy zimankós, havas napon megint bekerültem perzsaszőnyeges, barátságos, patienssekkal mindig tömött rendelőjébe. Busan néztem, hogy ezuttal is soká kell majd várnom. A nemzeti hadsereg néhány vitéz tagja ült ott, tenyerét arcához szorítva. Két papnövendék nézett busan maga elé. Elegáns szép menyecské csipkekendőcskével itatta fel omló könyveit. Férfi és feleség suttogott egy sarokban, öreg urnó simitotta le reszkető kezek haját s egy paraszasszony zavartan kereste, hova tegye le piaci kosarát. S ez a vegyes társaság egyszerre nagy érdeklődéssel figyelt fel. A falon keresztül különös hang hallatszott át ide a sóhajok s jajok birodalmába.

— Óá... óá... áá... áá... óá... kvá... kvá...

Egy ujszülött jellegzetes sirása.

Ajtó nyílt. Szigeti dr. magas, fehérköpönyeges alakja jelent meg a küszöbön. Távozó patiensét kísérte ki. Az arca ragyogott.

— Egy kis türelmet kérek! — fordult hozzánk, várakozókhöz.

A soron levő patiens bement. Nemsokára nyílt a rendelő ajtaja s egy bolti leány hatalmas, gyönyörű csokrot vitt a rendelőn keresztül.

Mikor végre bejutottam, a kinok kinjainak legbelső szentélyébe, Szigeti dr. boldogan üdvözlötte:

— Leányom van! Az éjjel született.

— Gratulálók! Hallottam sirni... nagyszerű hangja van. Örül?

— Őszintén szólva az éjjel még nagyon bántott, hogy nem fiu. Mert a mai világhoz egy leány kiházasítása nagy gond!

— Nem tulságos korai még ez az aggodalom?

— Oh... már nem aggódom. Leányom jól fog férhez menni, hozományra se lesz szüksége...

— Honnét tudja?

— Az imént egy hálás betegem csokrot küldött a feleségemnek. Átvesszem, megsza-golom és képzelje, az első, amit látok, a fehér rózsán egy parányi virágpók! Tehát nyugodt vagyok leánykám jövőjét illetőleg...

Azt hittem, ez a bájos kis virágpók befeljezi a történetemet. De az igazság kedvéért még el kell mondanom, hogy a napokban hiába kerestem Szigeti dr.-t. Nem volt ott hon. Két nap mulva találkoztunk.

— Már régen várom, — mondta. Mért nem jött?

— Voltam magánál, de hült helyét talál-tam.

— Akkor az adóhivatalba mentem. Igen nagy adót vetettek ki rám, tiltakoztam...

— És?

— Az egész adóhivatalban nem birtam egy pókot felfedezni... meg kell fizetni az egész rettentő summát.

Busan horgasztotta le fejét. Mély részvétet néztem rá, kit annyi válságon keresztül segítettek a pókok s most cserben hagyták. Vajjon sztrájkolnak? Vagy talán a mai adóterhekkel szemben ők is tehetetlenek?

HALÁLOS SZERENCSETLENSÉG BETEGSZÁLLÍTÁS KÖZBEN.

Pál János és Pál Anna testvérek szekerén vitték be a kör-mendi kórházba beteg édesanyjukat. A katafai hídnál lovaik megbokrosodtak és a kocsiit feldöntötték. Pál Anna két méter mélységbe zuhant, súlyos koponyatörést szenvedett és nyom-ban szörnyen halt. Fivére a fején és derekán sérült meg súlyosan. A dunnákba csavart beteg anya szerencsére puhára esett és így az ijedtségen kívül nagyobb baja nem történt. A segítségre sietők rendbe hozták a kocsiit és a beteg anyát fiával együtt szállították a körmendi kórházba, míg a szerencsétlen véget ért leányt hazavitték falujokba, ahol az egész község nagy részvéte mellett temették el. (8 Órai Újság.)

Mi a KÜLFÖLDI MAGYAROK SZÖVETSÉGE?

Az idegenben szakadt honfitársainknak az egész világra kiterjedő védőszervezete és érdekképviselete.

Hivatalos elnöke a KÜLFÖLDI MAGYARSÁG legjobbjai, legolcsóbb óhazai hétéi lap.

EGY ÉVRE 2 DOLLÁR.

Az egyetlen lap, amelyet mindenütt olvasnak, ahol magyarok élnek.

Mutatványszám ing y o n !
Vezérképvisele:
LEO KOLOS,
Himmlerville, Ky.

EGY FALU LEGÉNYEINEK HARCA EGY LEÁNY MIATT.

A tiboldaróci csendőrség telefonon jelentette a miskolci ügyészségnek, hogy a község fő-utáján meggyilkolva találták Paraffai István negyvenhét éves gazdálkodót. A nyomozás csakhamar megállapította, hogy a földmunkás bosszúnak lett áldozata. Paraffai István fiának, Jánosnak ugyanis régen haragos volt Dózsa György falubeli legény, akivel hónapokkal ezelőtt egy tánc mulatságon hevesen összeszólalkozott egy leány miatt. Azóta napirenden volt a falu két táborra oszlott legényei között a verekedések. Legutóbb történt heves össze-ütkezés a falu főutáján és a verekedésben részt vett Paraffai János apja is, aki fia segítségére sietett. A legények botokkal, vasvillákkal, késekkel felfegyverkezve támadtak egymásra. A verekedésben mindkét részről részt vett az egész atyafiság még az asszonyok is, akik petrencerudakkal, seprükkel és sütlőlapátokkal állottak ki. A dulakodás hevében Dózsa és testvére, Dózsa József körülfojták a fiát védelmező öreg Paraffai Istvánt és addig ütlegelték és szurkálták, amíg holtan nem rogyott össze. A gyilkosság elkövetőit a soros ügyész kihallgatásuk illetve beismerő vallomásuk után letartóztatta. A meggyilkolt Paraffai István holttestén harmincnégy szurásból eredő sebet találtak. (Az Est.)

BORZALMAS GYILKOSSÁG BÉKÉSSÁMSONBAN.

Rácz Ferenc 26 éves földm-

ves mangoróval agyonverte apását, a 70 éves Horváth Mihály békéssámsoni gazdát.

A gyilkos tettének elkövetése után önként jelentkezett a csendőrségnél, de a borzalmas tett anyjára megviselte, hogy a gyilkosságra vonatkozóan egy szót sem tudott mondani. A telefonon értesített gyulai ügyész a gyilkos írizetbevételeit rendelte el és így most a csendőrség fogllya Rácz Ferenc.

A kis faluban a gyilkosság híre világmegzavart szétfutott. A család nőtágjai, akik rokonuknál voltak disznófélen, a hírre hazaszaladtak. Akkorára már ott volt az orvos, ott volt a bizottság és a csendőrség. Természetesen nyomozók kihallgatták a házbelieket, akik semmiféle felvilágosítást sem tudtak adni arról, hogy a gyilkosságot miért követte el Rácz. A gyilkos és apósa jó viszonyban éltek egymással, a megszokott kisebb családi perpatvarok voltak közöttük, de ez még nem jelentette azt, hogy a 70 éves öreg ember és veje haragban lennének egymással.

Mivel a jelen pillanatban adat sem áll a nyomozók rendelkezésére, az a feltevés alakult ki, hogy a gyilkos vagy pillanatnyi elmezavarásban ölte meg apását vagy pedig szóváltás volt közöttük és szóváltás közben történt a gyilkosság.

(Békésvármegye.)

A 67 ÉVES APA LESZURTA 20 ÉVES FIÁT, MERT AZ MEGVAGULT ÉS NEM TUDOTT DOLGOZNI.

Barát János 67 éves nagysitkei gazdálkodó 20 éves István

fia két évvel ezelőtt egy felrobbant srápnél szilánkjaitól mind a két szemére megvakult. A fiu ezóta csak otthon éldegélt, de az apa nem jó szemmel nézte ingyenélőnek, nyűgnek mondogatta szerencsétlenül járt fiát. A vak fiu a kályha mellett ült. Apja rászólt, hogy adja át neki helyét. A fiu vonakodott, mire szóváltás támadt. Néhány perc múlva a vak fiu kitapogatózott a konyhába, ahol a család többi tagja tartózkodott, ott hirtelen összeesett s csak annyit mondott: "Jaj, megölt az apám." Néhány perc múlva meghalt. A vizsgálat megállapította, hogy Barát János 20 centiméteres disznóölő késsel szíven szurta a fiát. A gyilkos apa azzal védekezik, hogy ő nem szurt, hanem a világtalan fiu nekiszaladt a kezében tartott késnek. (Az Est.)

EGY FÉRJ ÖSSZESZURKÁLTA KÜLVÖLVÁLTAN ELŐ FELESÉGÉT.

Békéscsabán Sipiczki János ujságkiadó már régebben külvölváltan élt feleségétől. Miután a válásba sehogysem tudott belenyugodni, többször kérte le az asszonyt, térjen vissza hozzá. Ez azonban hajthatatlan maradt. Sipiczki erre megegyezzer felkereste feleségét, rövid, izgalmas szóváltás után kést rántott elő és többször beleszurt az asszonyba. Az asszonyt a házbeliek mentették meg a további szurásoktól. Sipiczki elmenekült, de utközben magába is többször beleszurt. Mindkettőjüket kórházba vitték. (Új Nemzedék.)

EGY ASSZONY AGYONVERTE ANYÓSÁT.

Iharosban ifjabb Peterdi Jánosné észrevette, hogy anyósa, özvegy Peterdi Jánosné, 70 éves öregasszony a padlásról egy szakajtó lisztet csemt el azzal a szándékkal, hogy pálinkára becserelje. A fiatalasszony olyan dühbe jött, hogy felkapta a köztelenben levő baltát s négy csalópást mért anyósa fejére. Az öreg asszony hamarosan kiszenevedett. A fiatalasszony erre eldugta a baltát s fellármázta a szomszédokat, hogy távollétében anyósát valaki agyonverte. A csendőrség azonnal megkezdte a nyomozást, amelynek során a gyilkos asszony 4 éves fiacskája rávallott anyjára. Elmondotta, hogy édesanyja hogyan verte agyon öreganyját és megmutatta az eldugott véres baltát is. (8 Órai Újság.)

AMERIKÁS MAGYAR TESVIR AJJIK MEG EGY ZOKSZÓRA!

Oszti hallgatni meg, hogy a híres, nevezetes hímné szűi hejjes pógrát és DEBRECENI TAJGÁS

BUGYI SÁNDOR

vidám mókás

KARBUNKULUS NAPTÁRA az 1925 KISÜSTÖS ESZTENDŐRE tele sok kappal, tréfával, egy évre való vigassággal, kalandos történettel, újfent megjelent. Bence vagyon az is. miképpen járt Bugyi a Mars nevezetű csillagbolygón.

LEGÖCSÖBB NAPTÁR

e földön mert darabja csak postaköcsigél

1 DOLLÁR.

Legjobb a post. levélbe tenni, osztán elküldeni erre a címre:

DEBRECENI HIRLAP

Ujságvállalat.

DEBRECEN

Csapó u. 10. sz.

(Hungary.)

UTÓIRAT: Ha osztán komám uramnak kedve szottynának olcsón finom könyveket olvasni tegyen a levélbe külön 2 dollárt. Ezért a pénzért és vartat könyvet küldök.

ta, hogy édesanyja hogyan verte agyon öreganyját és megmutatta az eldugott véres baltát is. (8 Órai Újság.)

LEÜTÖTTE A FA.

Tiszavárkonyon hatalmas szélvihar vonult át, amely fákat tépett ki. Egy lezuhanó fa Fejes József földművesre zuhant, aki súlyos sérüléseket szenvedett. (Az Est)

MEGGYILKOLTA AZ APJÁT, MERT HÁZASSÁGÁT ELLENEZTE.

Bajszentivánon Lógó Sándor 23 éves ember, aki feleségével két hete él együtt, apját, ki házasságát ellenezte, meggyilkolta. A gyilkosság elkövetése után Jugoszláviába menekült. A nyomozást megindították. (8 Órai Újság.)

Deardorff-Sisler Co.
HUNTINGTON'S
STYLE CENTER
424-34 NINTH STREET

MAGYAR BÁNYÁSZOK FIGYELMÉBE!

A legszebb kész női ruhák, felöltők, fűzők, blousok, szoknyák, sweateerek, női kalapárúk, kalapdiszek, gyermek- és csecsemőkelengyék.

Hímzések, csipkék, harisnyák, selyem gyapott alsórúhák, batisztok, organtin, előnyomott kézimunkák és minden más áru, ami hölgyeknek szükséges.

Férfi harisnyák és zsebkendők nagy választékban. Remek szönyegek.

JELSAVUNK: Elsőrangú árut adjunk és pontosan szolgáljuk ki vevőinket.

Postautján küldje be rendeléseit MARY JANE, HUNTINGTON, W. VA. címre és biztosíthatjuk, hogy meg lesz elégedve kiszolgálásunkkal.

